

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЛАЈКОВАЦ 2025-2031.

Уводна реч председника Општине Лајковац

Локални економски развој подразумева континуирано улагање свих расположивих ресурса на модерирању потреба јавног, приватног и цивилног сектора. Објективно расуђивање уз субјективни импулс локалног патриотизма, а све подређено бољем животном стандарду наших суграђана.

Изузетно повољан географски положај, добра саобраћајна повезаност са већим центрима, изграђена и обновљена комунална, спортска и образовна инфраструктура, подстицаји у пољопривреди, изражена социјална емпатија доминантно диференцирају општину Лајковац у окружењу. Сложићете се завидни резултати напорног рада претходних година, али ту није крај. Важне лекције су тек пред нама и зато нема простора стагнацији већ напротив, још већој амбицији. Амбицији задовољних грађана. Неки ће мислити можда Сизифов посао, но ја дубоко верујем у супротно. Само здрава амбиција нема стрпљења за кашњење, свесна је својих снага или и ограничења.

Стога и овај плански документ, да нам укаже како до још бржег раста у инвестиционом, предузетничком, културно-уметничком и спортском духу, односно на који начин поставити здраве темеље будућим генерацијама.

Као лидер мале али веома перспективне локалне самоуправе учинићу додатне напоре да за седам година одраз општине Лајковац у огледалу потреба грађана буде што веродостојнији.

Андрија Живковић

Садржај

Уводна реч председника Општине Лајковац	2
Листа скраћеница	4
Нормативни и методолошки оквир	5
Процес израде плана развоја општине Лајковац 2025-2031.	6
Преглед и анализа постојећег стања	10
Визија општине Лајковац	17
Веза приоритетних циљева општине Лајковац, циљева одрживог развоја и преговарачких поглавља са ЕУ	17
Преглед развојних праваца и приоритетних циљева са кључним мерама	26
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	29
-Економски развој-.....	29
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	34
-Урбани развој-.....	34
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	40
-Заштита животне средине-.....	40
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	47
-Друштвени развој-	47
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	57
-Добра управа-.....	57
Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја.....	59

Листа скраћеница

ЗПС	Закон о планском систему
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЕУ	Европска унија
ППП	Припремно предшколски програм
ЦСР	Центар за социјални рад
СКГО	Стална конференција градова и општина
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
ЦОР	Циљеви одрживог развоја (Агенда 2030)
АПР	Агенција за привредне регистре
ЈКР	Јавно комунално предузеће
ПУ	Предшколска установа
ОШ	Основна школа
СШ	Средња школа

Нормативни и методолошки оквир

Последњих година, сведоци смо неусклађеног и неуједначеног процеса планирања којим су локалне самоуправе, на крајње различите начине, усмеравале употребу локалних ресурса и дефинисале своје развојне правце. Стихијско планирање било је омогућено недостатком јединственог националног оквира који би исто уредило, стога је оптимално планирање дуго било онемогућено. Влада Републике Србије је 2018. године усвојила Закон о планском систему (у даљем тексту: Закон), којим се детаљно уређују обавезе органа локалне власти и свих осталих учесника у планском систему у смислу планирања јавних послова који су у њиховој надлежности. Законом се постиже усклађеност и уједначеност процеса планирања и синхронизованог дефинисања развојних праваца на свим нивоима управљања, што омогућава један уједначен општи приступ и уређен концепт планског система који до сада није било могуће успоставити. Спровођењем Закона, актуелни процес планирања биће замењен ефикасним, транспарентним и координисаним системом, који обухвата кључне аспекте социјалне и економске развојне политике, регионалног и просторног развоја, уз оптимално коришћење буџетских средстава и обезбеђење одрживог раста и развоја Републике Србије. Закон уређује, како врсту докумената и надлежности када је реч о изради и усвајању, тако и методолошка правила, систем консултација и сам процес имплементације. Ближе га дефинишу и две пратеће Уредбе, а то су Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика и Уредба о методологији за израду средњорочних планова. Усвојени Закон је предвидео да свака ЈЛС треба да усвоји План развоја јединице локалне самоуправе као и средњорочни план. План развоја је, у смислу закона, дугорочни документ развојног планирања, који за период од најмање 7 година усваја Скупштина ЈЛС на предлог већа ЈЛС. Средњорочним планом се, с друге стране, операционализује план развоја ЈЛС и омогућује годишње извештавање о имплементацији плана развоја ЈЛС.

Може се закључити да се данас ЈЛС у Србији налазе у транзитној фази из постојећег, у плански период који је у законодавном и методолошком контексту системски уређен, чиме се уводе тектонске промене у досадашњу праксу управљања развојем. План развоја представиће профиле заједница јединица локалних самоуправа реалније него што су то до сада чинила претходна кровна стратешка документа и усмераваће их на путу развоја. То значи да је пред локалним самоуправама велики изазов да успостављање ефикаснијег механизма управљања, омогуће достизање жељеног стања.

Општина Лајковац је у јуну 2023. године приступила процесу израде Плана развоја за период 2025 – 2031. у складу са Законом о планском систему Републике Србије. Стручну подршку у изради Плана развоја општине Лајковац 2025-2031. пружала је Стална конференције градова и општина (СКГО), кроз програм EU Exchange 6 „Повећање кредибилитета планирања, програмског буџетирања и контроле извршења јавних расхода на локалном нивоу у Србији“. Програм EU Exchange 6 финансира Европска унија у оквиру националног Програма ИПА 2019 и спроводи се у режиму директног управљања, што значи да Делегација ЕУ у Србији има

најзначајнија управљачка овлашћења. Кључне ресорно-надлежне институције на националном нивоу јесу Министарство финансија и Републички секретаријат за јавне политике, уз Министарство државне управе и локалне самоуправе и Министарство за европске интеграције. Као и у претходним фазама Програма EU Exchange 6, СКГО има улогу имплементационог партнера.

Процес израде плана развоја општине Лајковац 2025-2031.

Процес израде Плана развоја општине Лајковац 2025-2031. године спроведен је кроз неколико кључних фаза, поштујући методологију и инструкције дате у оквиру Смерница за израду планова развоја јединица локалне самоуправе, као елементе дефинисане Законом о планском систему Републике Србије и пратећих Уредби. Фазе процеса израде имају јасну хронологију, завршетком једне фазе започиње друга фаза. Јавне консултације су једина активност која је континуирана и која је била укључена у све фазе израде Плана развоја.

Општина Лајковац је приликом израде Плана развоја у потпуности поштовала методологију и инструкције дате у оквиру Смерница за израду планова развоја ЈЛС, као и елементе дефинисане Законом о планском систему Републике Србије и пратећим Уредбама. Процес израде Плана развоја у смислу фаза и њихових међусобних веза представљен је на слици 1.

Слика 1. Процес израде Плана развоја

Извор: Смерница за израду планова развоја јединица локалне самоуправе

Процес израде Плана развоја општине Лајковац обухвата пет главних активности:

1. Припремне активности;
2. Израда прегледа и анализе постојећег стања;
3. Дефинисање визије;
4. Дефинисање приоритетних циљева;
5. Дефинисање мера за достизање циљева;
6. Дефинисање институционалног оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја;
7. Јавна расправа о Нацрту Плана развоја и достављање Предлога Плана развоја Скупштини на разматрање и усвајање.

❖ ПРИПРЕМНЕ АКТИВНОСТИ

Припрема и организација процеса била је прва фаза у процесу израде Плана развоја општине Лајковац за период 2025 – 2031. Ову фазу чине све активности од доношења Одлуке о приступању изради Плана развоја, до почетка израде прегледа и анализе тренутног стања. У току наведене фазе општина Лајковац је спровела следеће:

- Општина Лајковац је приступила изради Плана развоја у складу са одредбама Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 30/18) и на седници СО Лајковац дана 30. јуна 2023. године донела **Одлуку о приступању изради Плана развоја** („Службени гласник Општине Лајковац“ број 7/2023);
- За спровођење израде документа образован је **Координациони тим** испред Општинске управе, са улогом да координира и надзире процес израде Плана развоја, да разматра План развоја који је по фазама припреме предложен од стране тематских радних група и да прослеђује документ на даљу надлежност. Тим чини 5 чланова и исти је образован Одлуком о приступању изради Плана развоја;
- У изради Плана развоја учествовали су представници Општинске управе, стручњаци ангажовани у администрацији, јавним институцијама, јавним предузећима, установама, организацијама цивилног друштва, подељени у радне групе по следећим областима:

(1) Радна група за друштвени развој

(2) Радна група за економски развој, инфраструктуру и заштиту животне средине

- На званичној интернет презентацији општине Лајковац¹ постављен је банер **”План развоја општине Лајковац”** у оквиру ког су током целокупног процеса, објављивана документа и друге битне информације за све учеснике у процесу, али и све грађане;

¹ lajkovac.org.rs

- Одржане су **прве консултације Координационог тима** у циљу израде Матрице заинтересованих страна и формирања Партнерског форума. Идентификовани су најважнији актери и анализиран је њихов утицај и значај. На основу анализе заинтересованих страна, успостављен је Партнерски форум (најшире консултативно тело у процесу);

❖ ИЗРАДА ПРЕГЛЕДА И АНАЛИЗЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Израда прегледа и анализе постојећег стања указала је на чињенице **где се општина Лајковац тренутно налази** када је у питању стање њеног локално економског развоја и развојних потенцијала, а на основу прикупљених и обрађених података из примарних и секундарних извора у оквиру кључних развојних сектора. У фази прегледа и анализе постојећег стања посебна пажња посвећена је **евалуацији имплементације претходно реализованих планских и стратешких докумената**, донетих и реализованих у претходном планском периоду.

На крају ове фазе, одржана је **радионица за израду SWOT анализе** и идентификовање кључних проблема и узрока тих проблема у следећим областима: економски развој, друштвене делатности, јавна управа, инфраструктура и заштита животне средине. Захваљујући овом алату, омогућило се мапирање кључних проблема на које се треба фокусирати, како би се идентификовали кључни развојни ресурси подручја на којима је План развоја установљен. По успешној реализацији овог дела процеса, приступило се припреми будућих корака који су подразумевали дефинисање визије и даље консултације са тематским радним групама и заинтересованим странама, коришћењем brainstorming методе.

❖ ДЕФИНИСАЊЕ ВИЗИЈЕ, ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА

Дефинисање визије је спроведено у оквиру консултативног процеса који је вођен у формату дискусије са тематским радним групама о компаративним предностима општине Лајковац и кључним потенцијалима за развој на које се треба ослонити у планирању. Визија према томе представља с једне стране жељено, али са друге стране и реално стање, чијем се достизању тежи на крају планског периода. Општина Лајковац је према томе дефинисала своју развојну визију на којој почива овај документ и којом ће имплементација бити вођена.

Након тога, тематски радни састанци вођени су у правцу дефинисања **логике интервенције Плана развоја**, што је подразумевало организовање радионица за дефинисање **приоритетних циљева**, а потом и за дефинисање **мера** за достизање приоритетних циљева.

Приоритетни циљеви су дефинисани коришћењем SMART логике (S (specific)-специфични, M (measurable)-мерљиви, A (achievable)-достижни, R (realistic)-реални, T (time constrained)-временски одређени). На нивоу приоритетних циљева дефинисани су показатељи учинка за које су утврђене почетне - базне вредности, циљане вредности - вредности којима се тежи на крају планског периода и извори који поткрепљују наведене квантификоване показатеље. Код формулисања приоритетних циљева и избора показатеља учинка, узете су у обзир правне тековине и јавне политике ЕУ као и веза са УН Агендом 2030 која дефинише глобалне Циљеве одрживог развоја (ЦОР).

Поштујући законску регулативу којом се прописује процес планирања на локалном нивоу, План развоја општине Лајковац дефинисао је мере за остваривање приоритетних циљева у овире следећих група **мера јавних политика**: регулаторне, којима се фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; информативно-едукативне (информационе и образовне кампање и друго); институционално управљачко организационе које подразумевају формирање нових и укидање постојећих институција, промене организационе структуре одређених субјеката, промене броја и компетенција запослених и др; обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.). На радионицама које су са тематским радним групама одржане на тему дефинисања мера, извршена је идентификација носилаца реализације мера за све приоритетне циљеве, рокови реализације, процена потребних финансијских средстава и извора финансирања.

❖ ДЕФИНИСАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ОКВИРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

У процесу израде Плана развоја општине Лајковац, последња радна фаза је подразумевала **дефинисање управљачког оквира за спровођење Плана развоја**, што представља институционални механизам за праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака, у циљу повећања ефикасности имплементације, као и шанси за достизање дефинисаних приоритетних циљева, чиме се одговорност утврђује унутар јединице локалне самоуправе.

❖ УСВАЈАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

Процес усвајања Плана развоја од стране Скупштине општине Лајковац, као и његово званично објављивање је формално омогућило почетак имплементације планског документа. Томе је претходила јавна расправа о нацрту документа, у оквиру које се шири локална заједница упознала са садржајем документа. Тиме се окончао консултативни процес и финализовала коначна верзија Плана развоја. Јавна расправа о Нацрту Плана развоја је отворена у јануару 2025. године, у трајању од 15 дана и за то време се документ могао преузети са званичне интернет презентације Општине, са циљем добијања додатних коментара, предлога и мишљења од заинтересованих страна. О спроведеној Јавној расправи припремљен је Извештај и исти је приложен уз нацрт Плана развоја општине Лајковац Општинском већу, а затим, на његов предлог, Скупштини Општине Лајковац.

Решењем Скупштине општине Лајковац усваја се План развоја општине Лајковац за период 2025-2031 као највиши документ развојног планирања на нивоу јединице локалне самоуправе.

Преглед и анализа постојећег стања

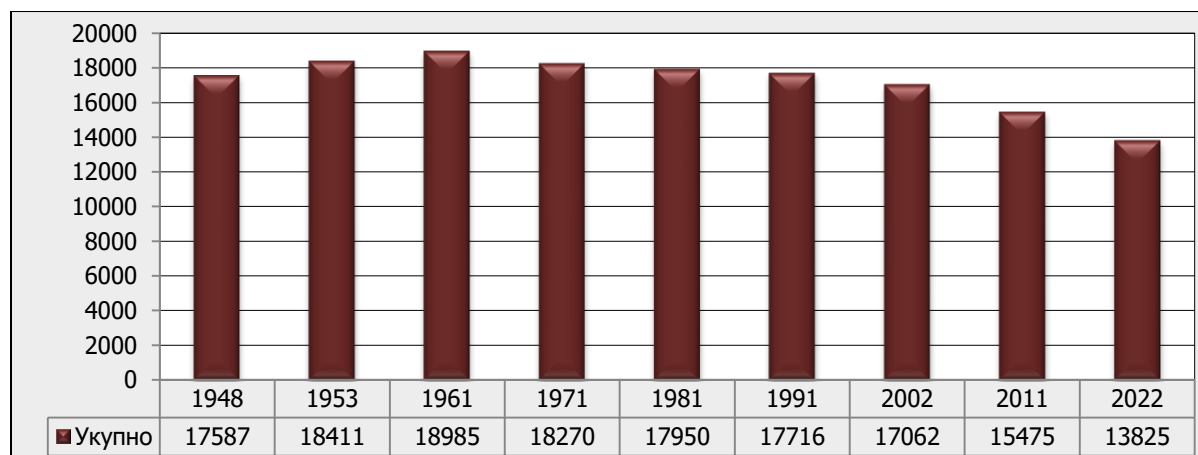
Географски положај

Општина Лајковац обухвата 19 насељених места и заузима површину од око 186 квадратних километара. Налази се у западном делу Србије, у Колубарском округу, и граничи се са општинама Лазаревац на северу, Љиг на југу, Уб на западу и Мионица на истоку. Захваљујући железничком саобраћају и близини ауто-пута Милош Велики, Лајковац има повољан саобраћајни и географски положај, који олакшава повезаност са главним градом и другим деловима Србије. Административни центар општине је насељено место Лајковац, које се налази у близини реке Колубаре и удаљен је око 70 километара од Београда. Река Колубара, која протиче кроз овај регион, представља важан природни ресурс, док благе висоравни и плодне долине чине карактеристичан пејзаж општине. Саобраћајна инфраструктура, заједно са природним предностима, сврстава Лајковац у добро позициониране општине у овом делу Србије.

Демографска структура

Демографска слика општине Лајковац показује константно смањење броја становника. Према попису из 2022. године, општина броји 13.825 становника, што представља смањење од 11% у односу на 2011. годину када је имала 15.475 становника. Становништво чини 23,22% градског и 76,78% сеоског становништва, при чему је приметан дугогодишњи пад броја становника у руралним срединама, почев од шездесетих година прошлог века. Процене указују да ће се овај тренд наставити, посебно у селима, што ће значајно утицати на пољопривреду и рурални развој. Ови изазови захтевају дугорочно планирање усмерено на прилагођавање аграрних активности, развој диверзификованих економских делатности, усклађивање са климатским променама, као и на унапређење услова живота у сеоским срединама како би се ублажили негативни демографски трендови.

Графички приказ кретања броја становника у периоду од 1948. до 2022. године:

Привреда

Општина Лајковац спада у прву групу, према степену развијености јединица локалних самоуправа (ЈЛС), чији је степен развијености изнад републичког просека. Привредна структура општине Лајковац је значајно усмерена на енергетски сектор, а посебно на пословање ЕПС-а и рударског басена „Колубара“. Чини се да ширење копова утиче на просторну организацију, јер део територије општине припада подручју експлоатације угља, што ограничава могућност за друге намене земљишта. Велики број становника Општине запослен је у ЕПС-у, посебно на површинским коповима, али и у металском погону „Елмонт“. Поред овог сектора, значајну улогу игра пољопривреда, као и прерађивачка индустрија која обухвата капацитете попут млекаре „М&О“ и фабрике пластичне амбалаже „Resilux“. У Општини су такође присутне активности у вађењу камена и недавно је започела и развој аутомобилске индустрије, као и трговинске и услужне делатности.

У 2022. години, на територији општине Лајковац пословало је 510 привредних субјеката, од чега 431 предузетник и 79 привредних друштава. Према овим подацима, број привредних субјеката на 1.000 становника је значајно нижи од републичког и регионалног просека, са само 6 привредних друштава на 1.000 становника, док је национални просек 20. Овај податак указује на мању привредну активност и мање динамичну економију у односу на остале делове Србије. Број предузетничких радњи на 1.000 становника је такође нижи од просека Републике и Колубарске области, али бележи тенденцију раста у последњим годинама. У периоду од 2019. до 2022. године, сваке године оснивало се између 40 и 55 нових предузетничких радњи, док је број угашених или брисаних радњи у опсегу између 20 и 35. У истом периоду, број новооснованих привредних друштава углавном није значајно премашивао број угашених. Процес приватизације значајних предузећа у Лајковцу је завршен, али неки од кључних субјеката нису успели да се успешно приватизују, што је довело до стечаја или ликвидације предузећа као што су „Колубара МБ“ и „ТПП Колубара“. Инвестиције на територији Општине Лајковац су, у претходном периоду, биле мање од пола милијарде динара годишње, али су се 2021. године значајно смањиле, са инвестицијама од око 250 милиона динара, што представља пад у односу на претходне године.

Тржиште рада

У 2022. години, на територији општине Лајковац било је 3.429 регистрованих запослених. Од овог броја, 84% људи је било запослено код послодаваца, 13% су чинили предузетници и самосталне делатности, укључујући и људе запослене код њих, док је удео регистрованих пољопривредних произвођача био само 3%. Број регистрованих запослених према општини рада имао је тенденцију пада од 2018. године (3.492) до 2021. године (2.743), али је поново почео да расте у 2022. години. Лајковац представља једну од ретких општина где није дошло до значајног повећања броја запослених у претходних пет година, што се делимично може објаснити већим запошљавањем људи из Лајковца у другим општинама, као што је Лазаревац.

Највећи број запослених у општини Лајковац ангажован је у рударству, углавном у оквиру Рударског басена Колубара, где је у 2022. било више од 1.300 запослених, што представља скоро 40% од укупног броја запослених у општини. Други по значају сектор је прерађивачка индустрија, са 460

запослених, што је 13% од укупне регистроване запослености. Остале привредне делатности имају мањи удео у укупној запослености, а структура запослености није значајно промењена у односу на 2018. годину. Ако се посматра број регистрованих запослених са пребивалиштем на територији општине Лајковац, овај број је износио 4.800 у 2022. години, што је повећање од 10,3% у односу на 2018. годину. Ово повећање је последица тога што велики број људи са пребивалиштем у Лајковцу ради у другим општинама. Удео жена у регистрованој запослености према пребивалишту у 2022. години био је 37,3%, што је ниже од националног просека (46,8%), али је учешће жена повећано у односу на 2018. годину, када је износило 33,7%.

Просечна нето зарада запослених са пребивалиштем у Лајковцу износила је 74.609 динара у 2022. години, што је на нивоу просечне зараде у Републици. У периоду од 2018. до 2022. године зараде су значајно порасле, али је овај раст био мањи у поређењу са националним просеком. У Колубарској области зараде су такође порасле, али су и даље веће за 15% у Лајковцу у односу на тај регион. У 2022. години број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање био је 536, што је смањење од више од 40% у односу на 2018. годину. Овај тренд смањења настављен је и у 2023. години, када је број незапослених пао испод 450. Међутим, више од 2/3 незапослених чине жене, а број жена на евиденцији се смањивао спорије него код мушкараца, што је довело до повећања удела жена у незапослености.

Пољопривреда

Општина Лајковац се одликује повољним земљишним и климатским условима, као и добром саобраћајном приступачношћу, што чини већину пољопривредног земљишта погодним за интензивну производњу. На подручју општине, према катастру непокретности, налази се 13.681,6 хектара пољопривредног земљишта, од чега је 89,5% обрадивих површина, односно 12.251,6 хектара. Већи део овог земљишта припада трећој и четвртој катастарској класи (56,4%), док је 20,3% земљишта у петој катастарској класи. Структура пољопривредних газдинстава у општини углавном се састоји од мањих газдинстава која често остварују приходе и из других делатности. Према просечној величини пољопривредних површина, већина газдинстава користи између 2 и 5 хектара земљишта, док мањи број газдинстава обрађује веће површине. У структури биљне производње, воћарство и виноградарство не заузимају значајно место, иако за то постоје повољни услови. По подацима пописа из 2012. године, под воћњацима је 483 хектара земљишта, док виногради заузимају само 3 хектара. Најзначајније воћне врсте су шљива (372 ха), јабука (32 ха) и крушка (20 ха). У области сточарства, Лајковац има традицију, нарочито у производњи говеда сименталске расе. Упркос традицији, у последњем периоду дошло је до опадања броја стоке, али је активно удружење одгајивача говеда сименталске расе "Колубара", које промовише генетски развој и очување ових ресурса. У области пчеларства и других активности, у општини су активна удружења као што су „Друштво пчелара Лајковац“ и „Пољопривредна задруга Лајковац“. Ова удружења, као и локалне стручне службе, пружају подршку пољопривредним произвођачима у циљу побољшања производње и конкурентности, као и подстицање удруживања и развоја руралних подручја.

Урбани развој и саобраћај

Територија општине Лајковац је у потпуности покривена планском документацијом, али је потребно ажурирање са посебним акцентом на родни аспект и смернице за изградњу објеката за особе са инвалидитетом. Просторни план је усвојен 2012. године, уз измене из 2018. године, док је План генералне регулације за Лајковац усвојен 2015. године, са изменама такође 2018. године. Узимајући у обзир податке из Пописа становништва 2002. и 2011. године, потребно је поновно сагледавање приоритета развоја кроз стратешка и планска документа. Просторни план се углавном примењује на сеоским насељима, а разрада се планира кроз четири плана генералне регулације за насеља Јабучје, Ћелије, Боговађа и Непричава, као и мањи број планова детаљне регулације, превасходно инфраструктурне природе. Пољопривредно и шумско земљиште чини 89% укупне површине општине, при чему пољопривредно земљиште заузима 72,6%, а шумско 16,4%. Реализација просторног плана ће довести до повећања грађевинског и осталог земљишта, уз предвиђено увећање грађевинског земљишта за више од 10%. У грађевинском подручју на територији Лајковца планирано је 206,7 хектара за становање ниске густине и 212,3 хектара за становање руралног типа.

Инфраструктура саобраћаја у општини укључује 204,43 km путева, од којих су значајни путеви првог и другог реда, као и општински путеви који повезују Лајковац са суседним општинама. Важно је напоменути да је стање саобраћајне инфраструктуре у већини случајева незадовољавајуће, те је потребна њихова рехабилитација, као и решавање проблема заштитних појасева и непрописних прикључака. Улична мрежа у Лајковцу је задовољавајућа, али је неопходно континуирано одржавање. Бициклистички саобраћај има потенцијал за развој, али је тренутно недовољно развијен, са само неким бициклистичким стазама на улици Војводе Мишића. Локална самоуправа је већ израдила мастер план бициклистичке стазе Лајковац – Ћелије. Пешачки саобраћај је широко заступљен, али захтева додатну пажњу за даље унапређење.

Систем за водоснабдевање

Изразито нестабилно стање притисака у мрежи, велики губици воде у систему, високи оперативни трошкови, нерационално коришћење ограничених водних ресурса, неадекватан систем праћења, контроле и управљања водоводним системом намећу потребу за јасним инвестиционим активностима. Очекивани ефекти су редовно и стабилно снабдевање водом и ефикасан кадровски капацитет који ће омогућити адекватан систем праћења, контроле и управљања водоводним системом на територији општине.

Канализациона мрежа

Систем канализације у општини Лајковац значајно је унапређен последњих година, а најзначајнији корак било је укључивање општине у програм "Чиста Србија". Према подацима из 2021. године, 59,9% домаћинстава у општини Лајковац било је прикључено на канализацију, што је далеко изнад просека за Републику Србију (48,63%) и Колубарски округ (32,2%). Општина Лајковац је једна од 65 општина које су ушле у овај програм, који подразумева изградњу кишне и фекалне канализације у наредних пет година широм Србије.

Пројекат "Чиста Србија" већ је започео изградњу нове канализационе инфраструктуре у Лајковцу, са планом изградње 30 километара мреже и два постројења за пречишћавање отпадних вода, укупне вредности 15,5 милиона евра. Први део пројекта завршен је у фебруару 2022. године у насељу Рубрибреза, где је постављено 4 километра канализационе мреже. У наредним годинама планирано је наставити радове у другим деловима општине, као што су Јабучје и Боговађа, са изградњом подстаница и мини постројења за пречишћавање отпадних вода. Ова инфраструктурна унапређења представљају важан корак у побољшању квалитета животне средине и животних услова у Лајковцу, посебно у контексту тога што је у протеклих 30 година у Лајковцу изграђено свега 70 километара канализације, док ће у кратком временском периоду бити додато још 30 километара.

Управљање отпадом

У општини Лајковац ЈП „Градска чистоћа“ је одговорно за сакупљање и одвожење комуналног отпада, који укључује одлагање, селекцију секундарних сировина и третман. У организованом сакупљању отпада учествује 87% градског насеља, а у руралним подручјима је сакупљање делимично организовано. Отпад се сакупља најмање једном недељно у зависности од насеља. Планови укључују и проширење сакупљања у руралним подручјима и изградњу Центра за сакупљање отпада. Комунални отпад се одлаже на депонији „Јабучје“, а рециклажни материјали, као што су ПЕТ амбалажа, се селекују и одвозе код регистрованих рециклера. Сакупљачи неформално издвајају гвожђе, папир и бакар. Стручњаци процењују да се у комуналном отпаду највише налази биоразградиви отпад. У општини Лајковац не постоји организовани систем за истрошене батерије и акумулаторе, а истрошене батерије завршавају на депонији.

Локални план управљања отпадом општине Лајковац за период 2021-2031. године има за циљ унапређење система управљања отпадом и примену одрживих решења, укључујући могућности за компостирање и анаеробну дигестију.

Социјална и здравствена заштита

Новчана давања и услуге у надлежности националног нивоа

У општини Лајковац, новчану социјалну помоћ је 2022. године примало 379 становника, што чини 2,7% становништва. Обухват програмом НСП је нижи од просека за Србију-југ (3,4%), што је у складу с тим што општина припада групи најразвијенијих локалних самоуправа. Програм дечијег додатка има изразито низак обухват, који је 2022. године износио свега 7,7%, што је готово три пута мање у поређењу са просеком Србије-југ (21,9%). Низак обухват дечијим додатком одражава бољи материјални положај породица са децом у Општини.

Капацитет за администрирање социјалне заштите у општини Лајковац је испод просека, а оптерећеност Центра за социјални рад је на нивоу просека. Покривеност старих пензијама је ниска, са само 88,6% покривености у односу на популацију од 65 и више година, док је на подручју Србије-југ тај однос значајно виши. Просечна пензија у општини Лајковац је за трећину виша од просечне пензије у региону Србије-југ.

Социјална заштита у надлежности локалне самоуправе

У општини Лајковац у 2022. години удео расхода за социјалну заштиту из локалног буџета био је испод просека за регион Србије-југ, али није значајно заостајао. Обим интервенције у услугама социјалне заштите је низак, док је улагање у материјалну подршку изнад просека, са преко трећине ресурса усмерених ка сиромашним особама и више од половине у виду новчаних давања. Улагања у материјалну подршку значајно премашују она у услуге, али је ситуација побољшана у 2021. години у односу на 2018. У општини су обезбеђене услуге **помоћ у кући за старије и лични пратилац детета**, али је доступност и ефикасност ових услуга испод просека региона. У области заштите деце без родитељског старања, стопа деце на резиденцијалном смештају је виша од просека, што указује на потребу за већим напорима у подршци биолошким и хранитељским породицама.

Наредне мере треба да се фокусирају на повећање доступности и ефикасности услуга као што су помоћ у кући и лични пратилац детета, уз већи број сати по кориснику. Стратегијом развоја социјалне заштите планирано је увођење нових услуга као што су дневни боравак за децу са сметњама у развоју и персонална асистенција. Потребно је радити на унапређењу институционалних капацитета и ширењу свести о мерама.

Важно је успоставити чвршћу повезаност са институцијама изван сектора социјалне заштите. Унапређење услуга захтева додатна улагања, као и повећање броја стручних радника и обезбеђивање лиценци за пружаоце услуга.

Низак обухват дечијег додатка и додатка за помоћ и негу указује на потребу за већим напорима у ширању информација и помоћи угроженим лицима да остваре ова права. Такође, треба размотрити преиспитивање материјалних давања при рођењу детета у контексту нових законских промена. Општина Лајковац представља добар пример у формулисању стратешких докумената у области социјалне заштите, што треба наставити и у будућности.

У 2022. години, општина Лајковац је за здравство издвојила 14,25 милиона РСД, што чини 1,5% општинског буџета. Овај удео је смањен у односу на 2021. годину када је износио 1,9%. Удео издвајања у Лајковцу је на нивоу просека за регион Србија-југ. Капацитети примарне здравствене заштите у општини су изнад просека, посебно када је у питању број лекара на 1.000 становника. Разлика у броју лекара највећа је у области здравствене заштите деце.

Проценат имунизације деце у Лајковцу је бољи него у региону Србија-југ. Потпуна имунизација деце против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота је 100%, док је проценат деце вакцинисаних против малих богиња у првих 18 месеци живота 81,9%, што је изнад просека Србија-југ.

Образовање

Обухват деце **предшколским образовањем и васпитањем** у Лајковцу бележи значајан пораст, нарочито за децу јасленог узраста, где је обухват достигао 39% у последњих десет година, чиме је премашен национални циљ за 2030. годину. Међутим, обухват деце вртићког узраста је имао пад после 2019. године, што се највероватније може приписати пандемији, али и потенцијалним методолошким проблемима у праћењу овог показатеља. Упркос томе, обухват деце вртићког узраста у Лајковцу и даље је изнад просека за регион Србија-југ, али испод националног просека од 65%. У руралним подручјима, деца имају организован превоз до предшколске установе, осим у Јабучју где постоји издвојено одељење. Класичан целодневни програм доминира понудом у предшколским установама, али је ограничена понуда краћег боравка. Око 35% родитеља у 2020. години плаћало је пуну цену боравка, што је значајно ниже од националног просека, па се јавља потреба за ревизијом критеријума за регресију цена и могућим повећањем квалитета програма.

Основно образовање у Лајковцу карактерише две матичне основне школе (једна у градском и једна у ванградском насељу), као и 11 подручних одељења која се налазе у ванградским насељима. Просечан број ученика у матичним школама је значајно виши у односу на просек за подручје Србија - Југ, нарочито у вишим разредима, док је број ученика у подручним одељењима релативно низак и сличан просеку региона. Овај тренд је карактеристичан за целу Србију, где је број ученика по подручним одељењима у великој мери смањен. Нето стопа обухватања основним образовањем у Лајковцу је углавном изнад просека за подручје Србија - Југ у посматраном периоду од 13 година. У последње четири године, ова стопа је посебно виша, а 2022. године износила је око 98%, што је за 4 процентна поена више од регионалног просека. Стопа одустајања од школовања варира, али је у периоду од 2018. до 2019. године била изузетно висока у односу на просек региона. Међутим, од 2020. до 2022. године бележи се нагло снижавање, што указује на позитиван тренд који се подударује са смањењем стопе одустајања у региону.

У општини Лајковац постоји једна **средња школа**, и то Средња школа „17. септембар“, која нуди образовање на четири смера: електротехничар рачунара, техничар мехатронике, економски техничар и бравар-заваривач. Стопа одустајања од школовања у средњем образовању у Лајковцу показује значајну нестабилност, али је 2022. године износила само 1%, што је нешто испод просека за подручје Србија - Југ. Школа такође активно укључује ученике који се школују по индивидуалном образовном плану (ИОП-2). Према подацима из општине, 10% ученика ОШ „Димитрије Туцовић“ похађа наставу по овом програму, што захтева максимално ангажовање наставника. Ученици који се школују по ИОП-у 2 уписују средњу школу „17. септембар“ на основу одлуке Окружне уписне комисије, чиме се школа активно укључује у образовање и интеграцију ових ученика у друштво. Средња школа „17. септембар“ планира да унапреди дуално образовање, прати трендове на тржишту рада и потребе за одређеним образовним профилима, чиме се осигурава боља припрема ученика за будуће изазове на тржишту рада.

Визија општине Лајковац

Општина Лајковац је модерна, инфраструктурно опремљена локална самоуправа, са повољним геостратешким положајем који пружа добре могућности за развој сектора малих и средњих предузећа и унапређење услова на тржишту рада, са искоришћеним пољопривредним ресурсима у функцији развоја и високим нивоом еколошке свести њених грађана, којима је локални систем услуга доступан и омогућава квалитетан и безбедан живот на подручју.

Веза приоритетних циљева општине Лајковац, циљева одрживог развоја и преговарачких поглавља са ЕУ

У наставку овог поглавља, биће приказана веза између дефинисаних приоритетних циљева општине Лајковац за период 2025-2031. године са циљевима и потциљевима одрживог развоја у оквиру Агенде 2030, као и са преговарачким поглављима ЕУ.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ ЈЛС	ВЕЗА СА ЦОР (циљеви и потциљеви)	ПРЕГОВАРАЧКА ПОГЛАВЉА СА ЕУ
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ		
Раст производње и стабилност дохотка произвођача	 ЦИЉ 2. Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду ПОТЦИЉ 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде ПОТЦИЉ 2.4. До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла ПОТЦИЉ 2а. Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијенијим земљама	ПОГЛАВЉЕ 11. Пољопривреда и рурални развој
Повећање запослености	 ЦИЉ 8.5.	ПОГЛАВЉЕ 20. Предузетништво и индустријска политика

	До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности ПОТЦИЉ 8.б До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада ЦИЉ 9. Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације	
Унапређење привредног амбијента кроз афирмацију индустријских зона	 ЦИЉ 8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности ПОТЦИЉ 8.б До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада ЦИЉ 9. Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације	ПОГЛАВЉЕ 20. Предузетништво и индустријска политика

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: УРБАНИ РАЗВОЈ		
Подизање капацитета и ефикасности система водоснабдевања на територији општине Лајковац	6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ ЦИЉ 6. Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све ПОТЦИЉ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео	ПОГЛАВЉЕ 20. Животна средина 27.4 Управљање водама
Побољшање квалитета локалне саобраћајне инфраструктуре	3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ 11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ ЦИЉ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација ПОТЦИЉ 3.6. До краја 2020. на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда узрокованих саобраћајним незгодама ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ПОТЦИЉ 11.2. До краја 2030. омогућити приступ безбедним, јефтиним, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица	ПОГЛАВЉЕ 14: Транспортна политика

Урбанистичко уређење Општине Лајковац	 ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ПОТЦИЉ 11.3 До 2030. године, унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама	ПОГЛАВЉЕ 35. Остало
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ		
Успостављање одрживог система управљања отпадом	 ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ПОТЦИЉ 11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима ЦИЉ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње ПОТЦИЉ 12.5. До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати	ПОГЛАВЉЕ 27. Животна средина и климатске промене

Успостављање потпуне функционалности система за пречишћавање и управљање отпадним водама	6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ ЦИЉ 6. Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све ПОТЦИЉ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео	ПОГЛАВЉЕ 27. Животна средина 27.4 Управљање водама
Смањење загађења ваздуха	11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ПОТЦИЉ 11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима	ПОГЛАВЉЕ 27. Животна средина 27.4 Управљање водама
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ		
Стварање бољих услова за унапређење квалитета образовања у општини Лајковац	4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ ЦИЉ 4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све ПОТЦИЉ 4.1	ПОГЛАВЉЕ 26. Образовање и култура

	До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци заврше бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање које води ка релевантним и ефикасним исходима учења ПОТЦИЉ 4.2. До краја 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би се припремили за основно образовање	
Успостављање инклузивног система социјалне заштите доступног свима	 ЦИЉ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима ПОТЦИЉ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих	ПОГЛАВЉЕ 19. Социјална политика и запошљавање
Подизање квалитета услуга примарне здравствене заштите у општини Лајковац	 ЦИЉ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација ПОТЦИЉ 3.8 Постигнути универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и приступачних основних лекова и вакцина за све	ПОГЛАВЉЕ 28. Заштита потрошача и заштита здравља
Обезбеђивање адекватних услова за развој и унапређење културне понуде општине Лајковац		ПОГЛАВЉЕ 26. Образовање и култура

	ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим ПОТЦИЉ 11.4 Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина ЦИЉ 4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све ПОТЦИЉ 4.7 До 2030. обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стиливима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасилја, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју	
Побољшање услова за развој спорта у општини Лајковац	 ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ПОТЦИЉ 11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама	Није предмет преговарачких поглавља.

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДОБРА УПРАВА

Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе	16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ 11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ 5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ 9 ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈЕ И ИНФРАСТРУКТУРА ЦИЉ 16. Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима ПОТЦИЉ 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим ЦИЉ 5. Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице ПОТЦИЉ 5.5 Обезбедити да жене у потпуности и ефективно учествују и имају једнаке могућности за руковођење на свим нивоима доношења одлука у политичком, привредном и јавном животу. ЦИЉ 9. Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације ПОТЦИЉ 9. Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама и уложити напоре да се обезбеди универзалан и приуштив приступ интернету у најмање развијеним земљама до 2031.	ПОГЛАВЉЕ 10. Информационо друштво и медији
---	---	--

Преглед развојних праваца и приоритетних циљева са кључним мерама

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	
1. Раст производње и стабилност дохотка произвођача	1. Подстицаји у пољопривреди кроз субвенционисање камата на пољопривредне кредите и инвестиције у физичку имовину 2. Едукације пољопривредних произвођача у сарадњи са пољопривредном саветодавном стручном службом 3. Организација студијских путовања и посета сајмовима
2. Повећање запослености	1. Спровођење активне политике запошљавања
3. Унапређење привредног амбијента кроз афирмацију индустријских зона	1. Инфраструктурно опремање индустријских зона 2. Промоција привредног потенцијала кроз учешће на сајмовима и израду водича за инвеститоре 3. Образовање Привредног савета
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: УРБАНИ РАЗВОЈ	
1. Подизање капацитета и ефикасности система водоснабдевања на територији општине Лајковац	1. Реконструкција и санација водоводне мреже на територији општине Лајковац 2. Изградња подстаница за насељено место Лајковац 3. Подизање кадровских капацитета у ЈП „Градска чистоћа“ - радна јединица „водовод и канализација“ 4. Изградња дубинских бунара на територији општине Лајковац 5. Изградња постројења за пречишћавање воде за пиће Јабучје 6. Изградња примарне водоводне мреже Јабучје центар-Јабучје Виш 7. Водоснабдевање насеља Придворица, Стрмово, Пепељевац 8. Изградња новог цевовода „Ратковац-Врачевић“ и резервоара „Врачевић“
2. Побољшање квалитета локалне саобраћајне инфраструктуре	1. Реконструкција локалних и некатегорисаних путева 2. Рехабилитација локалних и некатегорисаних путева

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
	3. Подизање нивоа безбедности саобраћаја постављањем хоризонталне и вертикалне сигнализације
	4. Изградња локалне путне мреже
	5. Изградња тротоара и пешачких стаза на територији општине Лајковац
3. Урбанистичко уређење општине	1. Израда плана генералне регулације за насеље Јабучје
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
1. Успостављање одрживог система управљања отпадом	1. Стручно оспособљавање кадра у ЈП „Градска чистоћа“
	2. Успостављање система одвојеног сакупљања и сепарације отпада и управљање посебним токовима отпада
	3. Обнављање возног парка и механизације ЈП „Градска чистоћа“
	4. Набавка опреме за сакупљање комуналног отпада
	5. Санација несанитарне привремене депоније-сметлишта и чишћење дивљих депонија/сметлишта
	6. Изградња рециклажног дворишта
	7. Подизање нивоа јавне свести и учествовање грађана у процесу доношења одлука у области управљања отпадом
2. Успостављање потпуне функционалности система за пречишћавање и управљање отпадним водама	1. Изградња канализационе инфраструктуре (пројекат „Чиста Србија“)
	2. Изградња мреже за одвођење атмосферских падавина
	3. Реконструкција постојеће мреже за одвођење атмосферских падавина
	4. Изградња фекалне канализационе мреже на подручју општине Лајковац
3. Смањење загађења ваздуха	1. Реконструкција котларнице Дома здравља
	2. Набавка судова за одлагање пепела ЈП „Градска чистоћа“
	3. Подизање нивоа еколошке свести грађана кроз програм едукације
	4. Нови засади дрвореда и озелењавање
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДРУШВЕНИ РАЗВОЈ	
	1. Опремање постојећих просторија ПУ у Јабучју

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
1. Стварање бољих услова за унапређење квалитета образовања у општини Лајковац	2. Уређивање школских дворишта ОШ „Миле Дубљевић“ у Лајковцу и ОШ „Димитрије Туцовић“ у Јабучју и стварање амбијенталних услова за спортске активности
	3. Едукације деце у основним школама
	4. Промоција образовних профила СШ “17. септембар“
	5. Обезбеђење адекватне додатне подршке из система образовања, деци и ученицима у инклузивном образовном окружењу
	6. Подизање свести и јачање капацитета стручњака, јавности о инклузивном образовању
	7. Изградња плаже базена у Лајковцу
2. Успостављање инклузивног система социјалне заштите доступног свима	1. Јачање кадровског капацитета ЗЦСР кроз додатно запошљавање за права по одлукама оснивача
	2. Обезбеђивање адекватног простора који ће бити добро опремљен и прилагођен особама са телесним инвалидитетом
	3. Формирање јединствене базе података корисника социјалне заштите за евидентирање њихових потреба
	4. Подизање свести и информисање јавности о потребама ОСИ у локалној заједници
3. Подизање квалитета услуга примарне здравствене заштите у општини Лајковац	1. Набавка опреме за дијагностику
	2. Унапређење компетенција здравствених радника и здравствених сарадника за пружање квалитетне здравствене заштите и неге особама са инвалидитетом, у складу са концептом инвалидитета заснованом на људским правима
4. Обезбеђивање адекватних услова за развој и унапређење културне понуде општине Лајковац	1. Јачање кадровског капацитета КЦ
	2. Инвестиционо уређење ентеријера галерије КЦ
	3. Подизање свести код грађана о значају културе /маркетинг микс/
	4. Опремање библиотеке „Радован Бели Марковић“
	5. Пројектовање и извођење инсталације хидрантске мреже у комплексу библиотеке „Радован Бели Марковић“
	6. Кино кабина и дигитални 3D звук
	7. Реконструкција кровног покривача Културног центра
5. Побољшање услова за развој спорта у општини Лајковац	1. Промоција и подизање свести о значају бављења спортом

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
	2. Изградња помоћног терена са вештачком подлогом и атлетском стазом
	3. Изградња „балон сале“ за мали фудбал и тенис у Лајковцу
	4. Опремање дечијих игралишта на територији Општине
	5. Реконструкција, адаптација, санација спортских терена и спортских објеката у општини Лајковац
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДОБРА УПРАВА	
1. Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе	1. Унапређен кадровски капацитет
	2. Увођење комуникацијске платформе за привреду и грађане
	3. Обуке запослених на ЈУМ
	4. Унапређење амбијента у локалној заједници кроз интензивнију сарадњу са организацијама цивилног друштва

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац -Економски развој-

Приоритетни циљ 1: Раст производње и стабилност дохотка произвођача

Иако општина Лајковац располаже значајним пољопривредним потенцијалима за развој подручја исти су недовољно искоришћени. У прилог томе говори доминација релативно малих пољопривредних газдинстава која махом немају одређену специјалност и која уз употребу застареле механизације и високе трошкове производње губе мотивацију за рад. Производња пољопривредних производа се заснива углавном на сточарству и ратарству, а мање на производима воћарства. Степен финализације пољопривредних производа је низак и најчешће се ради о примарној производњи пољопривредних производа услед недовољне тржишне оријентације. Обим производње и конкурентност пољопривредних произвођача директно су условљени степеном едукације и нивоом техничке опремљености. С тим у вези, фокус локалне самоуправе је на континуираном спровођењу мера кредитне подршке и инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава. На тај начин се ствара повољан инвестициони амбијент, модернизује сам процес производње и обезбеђује стабилност дохотка произвођача.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Расходи ЈЛС у програму пољопривреде и руралног развоја (РСД) као % у укупним расходима Општине	(2023.) 1,41	(2031.) 1,50	Завршни рачун Општине
Удео пољопривредних газдинстава који користе подстицаје и субвенције у укупном броју пољопривредних газдинстава (%)	(2023.) 7	(2031.) 12	Евиденција надлежног одељења Општинске управе

Мера: 1.1 Подстицаји у пољопривреди кроз субвенционисање камата на пољопривредне кредите и инвестиције у физичку имовину

Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Лајковац представља континуирану меру за унапређење инвестиционе климе у области пољопривреде. Подстицаји кроз мере кредитне подршке и инвестиције у физичку имовину оснажују положај пољопривредних произвођача на тржишту и њихову преговарачку моћ. Подстицаји се могу остварити у сектору млека, сектору меса, сектору воћа, поврћа и цвећа, сектору осталих усева и сектору пчеларства.

Процена потребних финансијских средстава:	110.000.000,00 динара
--	-----------------------

Извор финансирања:	Буџет Општине
---------------------------	---------------

Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
--	-----------------------------------

Период спровођења:	Континуирано
---------------------------	--------------

Мера: 1.2 Едукације пољопривредних произвођача у сарадњи са пољопривредном саветодавном стручном службом

Нови информациони систем еАграр донео је бенефите у погледу уштеде времена и ефикасије обраде и исплате захтева за подстицаје али исто тако и латентни отпор старије популације према информационим технологијама. Преко 60% носилаца пољопривредних газдинстава на територији општине Лајковац су лица старија од 50 година од којих значајан проценат није дигитално писмен. Напред наведена статистика захтева континуирану едукацију пољопривредних произвођача у вези коришћења дигиталне платформе еАграр односно организацију радионица у сарадњи са пољопривредном саветодавном стручном службом Ваљево. Такође, иновације у области пољопривредне производње изискују стручну литературу и радионице на ту тему.

Средства за ову намену односе се на трошкове организације предавања из области пољопривреде и руралног развоја, (предавања се организују у згради Општине Лајковац), као и за набавку стручне литературе и часописа из исте области.

Процена потребних финансијских средстава:	500.000,00 рсд
--	----------------

Извор финансирања:	Буџет Општине
---------------------------	---------------

Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа и ПССС Ваљево
--	---

Период спровођења:	Континуирано
---------------------------	--------------

Мера: 1.3 Организација студијских путовања и посета сајмовима

Унапређење постојећих знања и вештина подразумева праћење како домаћих тако и светских трендова у области пољопривредне производње и учење од најбољих. Земље ЕУ могу бити одличан извор информација и примера добре праксе али и потенцијални извор сарадње на тржишту пољопривредних производа. Те тако од изузетног значаја постаје и интеграција студијских путовања у годишње програме подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Лајковац. Реализацијом истих стиче се директан увид како заправо теорија бива примењена у пракси.

Осим студијских путовања место сусрета и размене стечених знања је и традиционални међународни пољопривредни сајам у Новом Саду. Организована посета истог представља додатни вид подршке домаћим произвођачима.

Процена потребних финансијских средстава:	11.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 2: Повећање запослености

Захваљујући развоју привреде и отварању нових радних места бележи се позитиван тренд смањења регистроване незапослености на територији општине Лајковац у претходне три године. Но, одрживо повећање запослености, посебно у приватном сектору, зависи не само од броја већ и од квалитета радних места. С тим у вези, Општина Лајковац препознаје улогу постојећих привредних субјеката, страних директних инвестиција, али и система образовања и система социјалне заштите као равноправних актера у решавању проблема незапослености.

У наредном периоду очекује се наставак позитивног тренда смањења регистроване незапослености кроз адекватне мере активне политике запошљавања са јасно дефинисаним приоритетима. Особе са инвалидитетом, лица без квалификација и ниско квалификована лица, жене свакако заслужују посебан фокус.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Проценат буџета који се издваја за мере активне политике запошљавања	(2023.) 0,65	(2031.) 0,80	Одлука о буџету
Број предвиђених програма активне политике запошљавања по Локалном акционом плану за запошљавање	(2023.) 1	(2031.) 2	Локални акциони план за запошљавање

Мера: 2.1 Спровођење активне политике запошљавања

Локални акциони план запошљавања основни је инструмент спровођења активне политике запошљавања у општини Лајковац. Њиме се дефинишу програми и мере за таргетирање ризичних група и повећање запослености истих.

Процена потребних финансијских средстава:	70.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 3: Унапређење привредног амбијента кроз афирмацију индустријских зона

Специфичност привредне структуре општине Лајковац је ослоњеност на пословање ЕПС-а, односно Рударског басена „Колубара“. Наиме, део територије општине Лајковац потпада под постојеће и планско подручје експлоатације угља, тако да ширење копова утиче на размештај становништва и ограничава могућност употребе земљишта за друге намене. У привредној структури општине значајно место има и пољопривреда, а уз њу заступљени су и прерађивачки и складишни капацитети у пољопривреди (нпр. „Виндија Лајковац“, млекара „М&О“), производња пластичне амбалаже (производни погон фирме „Resilux“), вађење камена, као и трговинске и друге услужне делатности. Имајући у виду специфичност привредне структуре у Лајковцу, пословна активност је мање динамична него у Републици и Колубарској области и поред тога што број активних привредних субјеката показује тенденцију раста током претходних неколико година.

Напред наведено указује да општину Лајковац треба учинити доступнијом за инвеститоре како у информационом тако и у инфраструктурном погледу. Географски положај општине Лајковац представља одличан предуслов за привлачење инвестиција. Лајковац има директан приступ на ауто-пут Милош Велики и пругу Београд-Бар, чиме је остварена и добра повезаност са аеродромом „Никола Тесла“ и Луком Београд (који су удаљени око 70 километара). Други значајан фактор за привлачење инвестиција су индустријске зоне и планирано решење гасификације за потребе привреде, комерцијалних и услужних делатности.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Проценат реализованих пројеката у функцији инфраструктурног опремања индустријских зона у односу на план	(2023.) 0	(2031.) 80	Годишњи извештај о учинку програма
Број примљених упита од стране инвеститора	(2023.) 0	(2031.) 7	Евиденција координатора за локални економски развој

Мера: 3.1 Инфраструктурно опремање индустријских зона

Једна од главних активности које општина Лајковац спроводи у циљу унапређења пословног амбијента и привлачења инвестиција односи се на уређење индустријских зона. Оформљене су две индустријске зоне и обе се налазе у непосредној близини железничке пруге Београд-Бар, с тим што је прва индустријска зона формирана близу Ибарске магистрале, док се ће се за нову зону опремати локација у непосредној близини петље на ауто-путу „Милош Велики“.

„Индустријска зона“ Лајковац заузима површину од 104,9 хектара и иста је у већој мери инфраструктурно опремљена док „Индустријска зона 2“ Лајковац заузима површину од 149,7 хектара. и при том није инфраструктурно опремљена. Задатак Општине Лајковац је да у планском периоду започне радове на опремању „Индустријске зоне 2“ изградњом фекалне канализационе мреже и постројења.

Процена потребних финансијских средстава:	100.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно

Мера: 3.2 Промоција привредног потенцијала кроз учешће на сајмовима и израду водича за инвеститоре

Позиционирање на инвестиционој мапи директно је условљено повољним пословним окружењем. С тим у вези, потребно је креирати водич за инвеститоре и на једном месту сублимирати све битне информације за оснивање и рад привредних субјеката укључујући информације о таксама и пореским стопама, закупу пословног простора, доприносима. Затим истаћи предности и потенцијале општине Лајковац у погледу географског положаја и расположивих ресурса. Водич би у електронском облику био доступан на интернет презентацији Општине Лајковац док би штампани материјал био доступан на сајмовима, привредним саветима и састанцима са улагачима. Сајмове и привредне скупове искористити у домену промоције и при том јасно искомуницирати поруку.

Процена потребних финансијских средстава:	1.500.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 3.3 Образовање Привредног савета

Значајна конекција приватног и јавног сектора може се остварити управо кроз образовање и рад Привредног савета. Седнице Савета постају место конструктивног дијалога и консензуса о питањима која директно утичу на раст и развој привредног амбијента а индиректно и на животни стандард грађана. Кроз активну партиципацију привредника локална самоуправа стиче примарне податке о тржишним кретањима и потребним видовима подршке.

Процена потребних финансијских средстава:	256.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	СО Лајковац

Период спровођења:

Краткорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац -Урбани развој-

Приоритетни циљ 1: Подизање капацитета и ефикасности система водоснабдевања на територији општине Лајковац

Изразито нестабилно стање притисака у мрежи, велики губици воде у систему, високи оперативни трошкови, нерационално коришћење ограничених водних ресурса, неадекватан систем праћења, контроле и управљања водоводним системом намећу потребу за јасним инвестиционим активностима. Очекивани ефекти су редовно и стабилно снабдевање водом и ефикасан кадровски капацитет који ће омогућити адекватан систем праћења, контроле и управљања водоводним системом на територији општине.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Дужина водоводне мреже на територији општине (км)	(2023.) 201	(2031.) 216	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац
Удео домаћинстава у укупном броју домаћинстава прикључених на водоводну мрежу којом управља ЈКП (%)	(2023.) 68,42	(2031.) 69,91	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац
Губици на водоводној мрежи (%)	(2023.) 48	(2031.) 20	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац
Дужина азбестних цеви у укупној дужини водоводне мреже (%)	(2023.) 5,07	(2031.) 0	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац

Мера: 1.1 Реконструкција и санација водоводне мреже на територији општине Лајковац

Главни циљ пројекта је смањење огромних постојећих губитака јер се ограничени водни ресурси непотребно искоришћавају. Губици произилазе из кварова и нерегистроване потрошње. Правилно и континуирано мерење воде која улази у систем, ноћна мерења протицаја у појединим секторима дистрибутивне мреже, контрола исправности водомера су неопходни за утврђивање места и разлога за губитак воде. Садашње стање карактеришу променљиви притисци у мрежи која нема дистрибутивне резервоаре, нити дефинисане висинске зоне потрошње, са више прикључака на магистрални цевовод без довољне контроле протицаја, са губицима и неодговарајућим управљањем и контролом водоводног система.

Пројекат је такође у функцији унапређења квалитета живота становника на територији општине и стварања услова за економски развој кроз обезбеђивање рационалног обављања комуналне делатности. Унапређење обухвата ефикасније пружање комуналних услуга и развој комуналне инфраструктуре. Важно је обезбедити максималну могућу покривеност корисника и територије услугама водоснабдевања, ефикасно и рационално спровођење водоснабдевања.

Пројекат се реализује кроз SCADA систем који је софтвер за мерење, праћење и контролу података о потрошачима, производњи и дистрибуцији воде. Поред тога увођењем надзорно управљачког информационог система мониторинг и аквизицију података постају квалитетнији. Новоуведени систем преузео би функцију надгледања великог броја параметара и на тај начин допринео бржем и ефективнијем систему управљања и контроле, притиску у водоводној мрежи као и количини примљене воде са изворишта и дистрибуиране грађанима.	
Процена потребних финансијских средстава:	400.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/Министарство за јавна улагања
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 1.2 Изградња подстанца за насељено место Лајковац	
Изградња подстанца за насељено место Лајковац је условљена нередовним и неадекватним системом водоснабдевања становништва у вишим деловима поменутог насеља. С тим у вези, исте је потребно изградити на локацијама (<i>Бајић (кафана)</i> и <i>Ловац</i>) како би се успоставио континуитет и квалитет у дистрибутивној мрежи.	
Процена потребних финансијских средстава:	25.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 1.3 Подизање кадровских капацитета у ЈП „Градска чистоћа“ - радна јединица „водовод и канализација“	
Дефицит кадра као и недовољна обученост постојећег директно умањује ефикасност и ефективност рада предметне радне јединице. Тиме пословни имиџ јавног предузећа бива угрожен а незадовољство корисника прогресира. С тим у вези, у наредном планском периоду потребно је увести континуиране обуке запослених из предметне области рада као и додатно упошљавање два стручна кадра.	
Процена потребних финансијских средстава:	23.500.000,00 рсд
Извор финансирања:	ЈП „Градска чистоћа“
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 1.4. Изградња дубинских бунара на територији општине Лајковац	
У сусрет изазовима све веће потражње за водом и ограниченим ресурсима планира се изградња 5 дубинских бунара на територији општине Лајковац. Мера подразумева финансирање техничке документације и изградње са истражним радовима.	
Процена потребних финансијских средстава:	50.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно

Мера: 1.5. Изградња постројења за пречишћавање воде за пиће Јабучје	
У сусрет изазовима све веће потражње за водом и анализом постојећег и планираног система усвојена је концепција која се заснива на формирању новог изворишта са постројењем за пречишћавање воде и резервоарским простором нас локацији Горњи крај – Милићи КО Јабучје. Мера подразумева финансирање пројектовања и изградње предметног постројења.	
Процена потребних финансијских средстава:	31.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 1.6. Изградња примарне водоводне мреже Јабучје центар-Јабучје Виш	
Изградњом бунара ЈБЈ-2 експлоатационог капацитета 7l/s стекли су се услови за проширење примарне водоводне мреже у оквиру насеља Јабучје и повећање броја прикључених корисника. С тим у вези, предметна мера подразумева изградњу примарне водоводне мреже у Јабучју у дужини од око 7 км.	
Процена потребних финансијских средстава:	50.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 1.7. Водоснабдевање насеља Придворица, Стрмово, Пепељевац	
Подизање животног стандарда подразумева и праћење урбаног и руралног дела општине у погледу доступних услуга а тиме и услова за раст и развој. Како питање водоснабдевања није решено у свим насељеним местима предметна мера даје својеврсни одговор. Иста подразумева изградњу цевовода у дужини од око 12,6 км и то од насељеног места Придворица ка насељеним местима Стрмово и Пепељевац.	
Процена потребних финансијских средстава:	90.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 1.8. Изградња новог цевовода „Ратковац-Врачевић“ и резервоара „Врачевић“	
Предмет ове мере је изградња новог цевовода „Ратковац-Врачевић“, као и резервоара „Врачевић“. Поменути цевовод би повезао постојећи из правца Ратковца и будући резервоар „Врачевић“. Ширењем дистрибутивне мреже у сеоским насељима Боговађа, Доњи Лајковац и Врачевић обезбеђује се стабилно и квалитетно водоснабдевање.	
Процена потребних финансијских средстава:	60.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно

Приоритетни циљ 2: Побољшање квалитета локалне саобраћајне инфраструктуре

Транзитни саобраћај кроз центар Лајковца и погоршање експлоатационих карактеристика саобраћајне мреже града захтевају посебан осврт на анализу постојеће саобраћајне инфраструктуре. Потребне и безбедност корисника (грађана) налажу извођење радова на рехабилитацији, реконструкцији и изградњи локалних и некатегорисаних путева као и замену и постављање нове саобраћајне сигнализације.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Километри асфалтираних локалних општинских путева (км)	(2023.) 127,26	(2031.) 170	Извештај Општине
Километри изграђене бициклическе стазе	(2023.) 0	(2031.) 5	Извештај Општине

Мера: 2.1 Реконструкција локалних и некатегорисаних путева

Реконструкција локалних и некатегорисаних путева на територији општине подразумева извођење грађевинских радова у заштитном појасу, којима се могу променити геометријски елементи, положај или опрема постојећег пута, а све у циљу одржавања и унапређења вредности пута. Такође, у наредном планском периоду ширење рударских копова и укидање постојеће локалне саобраћајне мреже у Скобаљу биће надомештено реконструкцијом локалних и некатегорисаних путева у насељеном месту Јабучје.

Процена потребних финансијских средстава:	230.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине /донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 2.2 Рехабилитација локалних и некатегорисаних путева

Рехабилитација локалних и некатегорисаних путева подразумева извођење радова у границама путног земљишта ради очувања карактеристика јавног пута у истом или приближно истом стању које је било у тренутку његове изградње или последње реконструкције.

Процена потребних финансијских средстава:	70.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 2.3 Подизање нивоа безбедности саобраћаја постављањем хоризонталне и вертикалне сигнализације

Стање хоризонталне и вертикалне сигнализације на територији општине Лајковац је задовољавајуће али је неопходно континуирано одржавање и допуњавање.

Процена потребних финансијских средстава:	25.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Агенција за безбедност саобраћаја/буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	континуирано
Мера: 2.4 Изградња локалне путне мреже	
Експлоатација рударског басена Колубара поред реконструкције постојећих условиће и изградњу потпуно нових саобраћајница на територији општине Лајковац.	
Процена потребних финансијских средстава:	250.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 2.5 Изградња тротоара, пешачких и бициклистичких стаза на територији општине Лајковац	
Неопходно је извршити усклађивање са законским одредбама у делу где се наводи потреба за изградњом тротоара на свим деоницама где су државни путеви. Такође, пешачке стазе је потребно трасирати у централним градским, насељским зонама и центрима заједнице села тако да повезују јавне садржаје којима гравитира највећи број грађана. Постојеће стазе се задржавају и по потреби проширују на местима где је то могуће. За потребе бициклистичке руте погодни су правци општинских путева али се могу искористити и погодни некатегорисани путеви. Бициклистички саобраћај је потребно додатно развијати јер умањује негативне ефекте осталих видова саобраћаја.	
Процена потребних финансијских средстава:	50.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 3: Урбанистичко уређење општине

Урбанистичко планирање је генератор одрживог развоја. С тим у вези, исти мора пратити потребе локалног становништва и нове развојне правце. Правилним уређењем простора руше се комуникациони гекови јавног, цивилног и приватног сектора и стварају услови за кумулирање снага и боље позиционирање локалне самоуправе у окружењу.

Мера 3.1: Израда плана генералне регулације за насеље Јабучје	
Планско уређење насељеног места Јабучје је неопходан алат за равномеран и одржив раст и развој. Како је исто обухваћено Просторним планом подручја експлоатације колубарског лигнитског басена, ширење копова поставља нове услове и правила градње. Изради урбанистичког плана потребно је приступити имајући у виду како интерне тако и екстерне факторе уређења простора.	
Процена потребних финансијских средстава:	12.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине /донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	средњорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац -Заштита животне средине-

Приоритетни циљ 1: Успостављање одрживог система управљања отпадом

Управљање отпадом треба посматрати у контексту одрживог развоја општине Лајковац чији се принципи управо и заснивају на ефикасној заштити животне средине. С тим у вези, одржив систем управљања отпадом је систем управљања који ће контролисати настајање отпада, смањити утицај продукције отпада на животну средину, побољшати ефикасност ресурса, омогућити правилан ток отпада до његовог коначног одлагања на регионалну депонију, стимулисати инвестирање и максимизирати економске могућности које настају из отпада.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Покривеност територије организованим прикупљањем отпада (%)	(2023.) 72	(2031.) 81	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац
Проценат домаћинстава покривен услугом организованог прикупљања отпада (%)	(2023.) 44,52	(2031.) 55	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац
Проценат депонованог комуналног отпада (%)	(2023.) 80	(2031.) 100	ЈП „Градска чистоћа“ Лајковац

Мера 1.1: Стручно оспособљавање кадра у ЈП „Градска чистоћа“

Едукација запослених у ЈП „Градска Чистоћа“ и то радних јединица -Чистоћа, Одржавање и зеленило на теме сепарације отпада, рециклаже, циркуларне економије и управљања посебним токовима отпада.

Процена потребних финансијских средстава: 1.000.000,00 рсд

Извор финансирања: сопствени приходи ЈП „Градска Чистоћа“/донације

Одговорност за спровођење (носилац мере): ЈП „Градска Чистоћа“

Период спровођења: Континуирано

Мера 1.2: Успостављање система одвојеног сакупљања и сепарације отпада и управљање посебним токовима отпада

Успостављање система одвојеног сакупљања отпада на територији општине Лајковац и управљање посебним токовима отпада подразумева постављање контејнера за селективно сакупљање рециклабилног отпада – зелених острва у урбаним зонама и контејнера од 1,1 m³ у осталим деловима општине, поделу канти од 120 l. Предвиђено је успостављање система примарне селекције отпада путем примене "система две канте", тј. применом једне посуде за рециклабилни отпад "сува фракција" и једне посуде за мешовит отпад (остали) отпад "мокра фракција", ревизија рута и динамике сакупљања отпада, успостављање система управљања посебним токовима отпада из домаћинстава као и стварање услова за преузимање опасног отпада из домаћинстава и успостављање система управљања отпадом од рушења до грађења.

Имајући у виду напред наведено потребно се набавити следеће: -3.724 комада посуда-пластичних канти за сакупљање рециклабилног отпада од (120 -140 l) -600 комада пластичних контејнера за сакупљање рециклабилног отпада од 1.1 m ³ -1 возило за сакупљање рециклабилног отпада (16 м3)	
Процена потребних финансијских средстава:	75.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Министарство заштите животне средине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“ / Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 1.3: Обнављање возног парка и механизације ЈП „Градска чистоћа“	
Карактеристике пословања ЈП „Градска чистоћа“ су између осталог недовољна механизација као и застарела постојећа механизација. Квалитетније и ефикасније обављање поверених послова захтева обнављање возног парка и механизације и то набавку: - грађевинске машине-багер гусеничар - скипа - камиона кипер	
Процена потребних финансијских средстава:	60.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донација
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“/ Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 1.4: Набавка опреме за сакупљање комуналног отпада	
Како би постојећи систем сакупљања отпадом учинили ефикаснијим најпре је потребно припремити план територијалног проширења активности ЈКП-а за сакупљање отпада и одредити локације за постављање контејнера за сакупљање отпада у свим насељима. Затим, спровести набавку и расподелу судова за одлагање отпада индивидуалним домаћинствима у руралном подручју, заменити и прерасподелити постојеће контејнере од 1,1m ³ . Да би се возни парк модернизовао, смањили годишњи оперативни трошкови и проширио обухват сакупљања комуналног отпада из домаћинства на 100%, предвиђена су улагања у заменске инвестиције и то: -1.224 пластичних посуда/канти од 120-140 l -25 комада комуналних контејнера од 1.1 m ³ - 2 возила за сакупљање мешовитог комуналног отпада	
Процена потребних финансијских средстава:	48.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Министарство заштите животне средине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“ /Општина Лајковац Општинска управа/Регионално предузеће за управљање отпадом „Еко-Тамнава“/Министарство заштите животне средине
Период спровођења:	Краткочно (возила), континуирано (посуде/канте)
Мера 1.5: Санација несанитарне привремене депоније-сметлишта и чишћење дивљих депонија/сметлишта	
Санација несанитарне привремене депоније-сметлишта подразумева израду техничке документације а затим и извођење радова на санацији и рекултивацији предметне депоније у складу са Пројектом на који је добијена сагласност Министарства заштите животне средине.	

Такође, неопходно је спровести и чишћење свих дивљих депонија/сметлишта на територији општине.	
Процена потребних финансијских средстава:	24.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа /ЈП „Градска чистоћа“
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 1.6: Изградња рециклажног дворишта	
Предметна мера подразумева израду техничке документације за изградњу центра за сакупљање отпада из домаћинства, спровођење стручног надзора над извођењем радова, добијање свих дозвола и сагласности док инвестициони трошкови за успостављање система управљања неопасним отпадом из домаћинства обухватају изградњу и опремање центра за прикупљање отпада из домаћинства на територији општине Лајковац.	
Процена потребних финансијских средстава:	75.500.000,00 рсд
Извор финансирања:	Министарство заштите животне средине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа/ЈП „Градска чистоћа“/ Регионално предузеће за управљање отпадом „Еко-Тамнава“
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 1.7: Подизање нивоа јавне свести и учествовање грађана у процесу доношења одлука у области управљања отпадом	
Партиципација грађана у доношењу нормативних аката у предметној области је од изузетне важности како за правовремено информисање тако и за проактиван приступ у спровођењу истих. Такође, укључивање грађана, цивилног и приватног сектора у еколошке акције резултира подизањем свести и одговорности у одлагању, сепарацији и третману отпада. С тим у вези, кључне активности би биле:	
- Спровођење едукативне кампање и еколошке акције поводом светског дана заштите животне средине - Израда промотивног материјала - Унапређење Односа с јавношћу кроз правовремено ажурирање интернет стране ЈКП-а и правовремено информисање медија (пласирање саопштења за јавност)	
Процена потребних финансијских средстава:	700.000,00 рсд
Извор финансирања:	сопствена приходи ЈП „Градска чистоћа“
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 2: Успостављање потпуне функционалности система за пречишћавање и управљање отпадним водама

Очување животне средине подразумева адекватан и функционалан систем управљања отпадним водама. Исти подразумева оптималну комуналну инфраструктуру која ће задовољити потребе грађана како у урбаном тако и у руралном делу општине чиме се директно утиче на одрживост, квалитет и квантитет јавно-комуналних услуга.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Дужина канализационе мреже (км)	(2022.) 93	(2031.) 125	ДевИнфо
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу, као % укупног броја домаћинстава (%)	(2021.) 40,47	(2031.) 50	Евиденција ЈП
Удео испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода у укупној количини испуштене отпадне воде (%)	(2021.) 45	(2031.) 80	Евиденција ЈП

Мера: 2.1 Изградња канализационе инфраструктуре (пројекат „Чиста Србија“)

Спровођење пројекта изградње комуналне (канализационе) инфраструктуре и инфраструктуре за одлагање комуналног чврстог отпада у Републици Србији са радним називом „Чиста Србија“ у надлежности је Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Пројекат је конципиран на основу потребе за повећаном еколошком заштитом вода и земље.

Општина Лајковац је учесник програма у изградњи канализационе мреже и постројења за прераду отпадних вода. Предвиђено је следеће:

- комплетна реконструкција централног постројења за пречишћавање отпадних вода (реконструкција постојећих и изградња нових објеката, као и замена пратеће опреме) уз задржавање појединих делова објеката и опреме,
- изградња ППОВ у Боговађи
- изградња 30 километара фекалне канализационе мреже
- изградња фекалних црпних станица у Јабучју (5 нових и реконструкција једне постојеће)

Процена потребних финансијских средстава: 15.480.864 ЕУР

Извор финансирања: Уговор између МГСИ и кинеске компаније

Одговорност за спровођење (носилац мере): Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре/Општина Лајковац Општинска управа

Период спровођења: Средњорочно

Мера: 2.2 Изградња мреже за одвођење атмосферских падавина

У наредном периоду планира се наставак радова на изградњи мреже за одвођење атмосферских падавина а све у складу са одговарајућом пројектном документацијом. Предвиђена су додатна 3 км мреже а све ради несметаног одвијања друмског саобраћаја.

Процена потребних финансијских средстава:	45.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 2.3 Реконструкција постојеће мреже за одвођење атмосферских падавина	
Планира се реконструкција постојеће мреже у дужини до 1 км.	
Процена потребних финансијских средстава:	10.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донација
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Средњорочно
Мера: 2.4 Изградња фекалне канализационе мреже на подручју општине Лајковац	
У плану је изградња мреже у дужини од 15 км у насељеним местима Боговађа, Непричава, Телије, Пепељевац, Словац и Лајковац (село).	
Процена потребних финансијских средстава:	150.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 3: Смањење загађења ваздуха

Узимајући у обзир да је општина Лајковац окружена градовима и општинама с трећом најлошијом категоријом квалитета ваздуха постоји потреба успостављања систематског и континуираног праћења квалитета истог. Резултати мерења даље иницирају утврђивање и остваривање мера у области заштите како би се спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
% домаћинстава која су снабдевена судовима за одлагање пепела	(2023.) 0	(2031.) 90	Евиденција ЈП „Градска чистоћа“
Реконструисана котларница Дома здравља	(2023.) НЕ	(2031.) ДА	Евиденција Општинске управе

Мера: 3.1 Реконструкција котларнице Дома здравља

Дом здравља Лајковац спроводи редовну контролу емисије загађујућих материја у ваздуху и то 2 пута годишње. Услед прекорачења прашкастих материја и угљен-монооксида у ваздуху постоји потреба за проценом радова на реконструкцији постојеће котларнице и проналажењем алтернативних горива (гас) уз њихову имплементацију.

Процена потребних финансијских средстава:	100.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине/донације/ресорно министарство
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	средњорочно

Мера: 3.2 Набавка судова за одлагање пепела ЈП „Градска чистоћа“

Неадекватан и неодговоран третман пепела од стране индивидуалних корисника у грејној сезони узрокује бројне проблеме са којима се комунално предузеће суочава. Игноришу се апели и упозорења и тиме узрокује паљење смећа у контејнерима чиме се даље директно угрожава животна средина. С тим у вези потребно је извршити набавку судова за одлагање пепела и исте поделити корисницима како би се унапредио третман отпада и подигао степен одговорности грађана.

Процена потребних финансијских средстава:	52.500.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈП „Градска чистоћа“
Период спровођења:	континуирано

Мера: 3.3 Подизање нивоа еколошке свести грађана кроз програм едукације

Недовољан ниво еколошке свести и одсуство примене мера енергетске ефикасности у индивидуалним домаћинствима доводи до погоршања еколошке слике када је у питању квалитет ваздуха на територији општине. С тим у вези, потребно је спроводити редовне трибине на предметну тему уз презентацију најбољих пракси.

Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 3.4 Нови засади дрвореда и озелењавање

Одрживи урбани развој подразумева унапређење квалитета ваздуха применом зелене инфраструктуре. Иста апсорбује буку, смањује аерозагађење, побољшава микроклиму, ублажава екстремне температуре, задржава пролазак прашине, утиче на ниво кисеоника и има заштитно дејство од прекомерне инсолације.

Процена потребних финансијских средстава:	18.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство финансија

Републички секретаријат
за јавне политике

Овај програм финансира
Европска унија

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац -Друштвени развој-

Приоритетни циљ 1: Стварање бољих услова за унапређење квалитета образовања у општини Лајковац

Право на образовање и васпитање подразумева једнакост и доступност остваривања истог уз поштовање принципа једнаких шанси без дискриминације. То даље имплицира потребу креирања подстицајног, безбедног и инклузивног окружења у складу са унапред дефинисаним стандардима. Капацитети школских и предшколских установа морају бити прилагођени како броју тако и различитим потребама корисника.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП* предшколским васпитањем и образовањем (%)	(2022.) 56	(2031.) 80	ДевИнфо
Обухват деце ППП (стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу) - девојчице (у %))	(2022.) 112,9	(2031.) 112,9	ДевИнфо
Обухват деце ППП (стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу)) - дечаци (у %))	(2022.) 124,2	(2031.) 124,2	ДевИнфо
Издавање Општинског буџета за програм основног образовања у укупном буџету Општине (%)	(2022.) 4,15	(2031.) 6	Буџет Општине
Издавање Општинског буџета за програм средњег образовања у укупном буџету Општине (%)	(2022.) 3,35	(2031.) 5	Буџет Општине

Мера 1.1: Опремање постојећих просторија ПУ у Јабучју

Креирање подстицајног, безбедног и инклузивног окружења за рад са децом захтева додатно опремање постојећих просторија ПУ у Јабучју и то:

- додатно опремање дидактиком у складу са Новим основама програма „Године узлета“
- ниске полице, светлећи столови и мобилијари
- платно и пројектор

Процена потребних финансијских средстава: 400.000,00 рсд

Извор финансирања: Буџет Општине/донације

Одговорност за спровођење (носилац мере):	ПУ „Лептирић“
Период спровођења:	краткорочно
Мера 1.2: Уређивање школских дворишта ОШ „Миле Дубљевић“ у Лајковцу и ОШ „Димитрије Туцовић“ у Јабучју и стварање амбијенталних услова за спортске активности	
Квалитетан образовни систем подразумева и одговарајући амбијент. С тим у вези, ученицима је неопходно обезбедити адекватну инфраструктуру за безбедан рад и ваннаставне активности. Школско двориште ОШ „Миле Дубљевић“ у Лајковцу није у целости затворено што доводи до повећане фреквенције аутомобила и нерегулисаног саобраћаја у зони школе. Како је безбедност ученика императив потребно је обезбедити следеће: рампа како би се регулисао саобраћај у зони школе односно фреквенција аутомобила и алтернативни начини прилаза школском дворишту, капија која би се закључавала у делу дворишта ка Дому здравља као и бетонирање простора поред школе, између терена. Такође, ОШ „Димитрије Туцовић“ у Јабучју има потребу за уређењем свог дворишта и стварањем амбијенталних услова за спортске активности и безбеднији боравак деце на отвореном.	
Процена потребних финансијских средстава:	45.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ОШ „Миле Дубљевић“ Лајковац/ОШ „Димитрије Туцовић“ Јабучје/Општина Лајковац
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 1.3: Едукације деце у основним школама	
Унапређење саобраћајног образовања и васпитања подразумева едукацију деце нижих разреда основне школе о правилном и безбедном понашању у саобраћају на монтажно-демонтажном и виртуелном саобраћајном полигону а све ради подизања безбедности најмлађих учесника у саобраћају. Такође, потребно је обезбедити и континуирано информисање и активну партиципацију ученика у радионицама о јавном здрављу и насилним и небезбедним облицима понашања чиме се остварује позитиван импакт на правилан раст и развој личности.	
Процена потребних финансијских средстава:	15.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ОШ „Миле Дубљевић“ Лајковац/ОШ „Димитрије Туцовић“
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 1.4: Промоција образовних профила СШ „17. септембар“	
Средња школа спада у ред модерних школа које се истичу по високом степену организације и професионалном приступу запослених. Посебна пажња се поклања потпуној реализацији наставних планова и програма у подручјима рада машинства и обраде метала, електротехнике и економије. Традиција поставља темеље али исте је потребно надоградити у складу са важећим трендовима и захтевима тржишта рада. Професионални приступ захтева и свеприсутност на привредним скуповима, сајмовима образовања, у завршним разредима основних школа у округу. Потенцијал који није у довољној мери препознат на страни тражње не бива очекивано валоризован. Да би се обезбедио континуитет у раду школе потребно је учинити исту видљивијом у окружењу али и посветити време истраживању тржишта и прилагођавању образовних профила тржишту рада.	
Процена потребних финансијских средстава:	1.200.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	СШ „17. септембар Лајковац
Период спровођења: континуирано	Континуирано

Мера: 1.5: Обезбеђивање адекватне додатне подршке из система образовања, деци и ученицима у инклузивном образовном окружењу

Додатна подршка деци и ученицима у инклузивном образовном окружењу подразумева прилагођавање како наставног особља тако и самог школског градива. С тим у вези, потребно је да основне школе на територији општине набаве комплете прилагођених уџбеника и других наставних средстава како би исти били доступни у школским библиотекама и тиме допринеле унапређењу квалитета наставе. Такође, у складу са стручном проценом и реалном потребом потребно је омогућити и употребу асистивних технологија. Креирање одговарајућих ваннаставних активности у складу са потребама и могућностима ОСИ и укључивање деце и ученика са инвалидитетом у ваннаставне активности од великог значаја је за сам раст и развој личности. Интезивирање услуга додатне подршке ученицима са сметњама у развоју и са инвалидитетом кроз рад са педагошким асистентом, логопедом, дефектологом захтева адекватну анализу постојеће кадровске структуре

Процена потребних финансијских средстава:	750.000 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ОШ „Миле Дубљевић“/ОШ „Димитрије Туцовић“
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 1.6: Подизање свести и јачање капацитета стручњака, јавности о инклузивном образовању

Предметна мера подразумева похађање семинара и обука за запослене у образовању о правима деце са сметњама у развоју и са инвалидитетом и обуке о инклузији деце и ученика са сметњама у развоју као и упознавање јавности о инклузивном образовању и повећање нивоа свести родитеља и деце о правима деце са инвалидитетом и мерама за укључивање у процес инклузивног образовања.

Процена потребних финансијских средстава:	550.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/ресорно министарство/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ОШ „Миле Дубљевић“/ОШ „Димитрије Туцовић“
Период спровођења:	Континуирано

Мера: 1.7: Изградња плаже базена у Лајковцу

Услуга коришћење затвореног базена у Лајковцу није континуирана у току године. У летњим месецима грађани општине се усмеравају ка другим алтернативама доступним у окружењу. Изградња плаже базена би подигла конкурентност постојеће услуге кроз далеко свеобухватнији услужни амбијент прилагођен свим старосним групама.

Предметна мера подразумева активности на изради техничке документације као и радове на изградњи плаже базена. Реализацијом исте стварају се услови континуираног убирања бенефита базена у току године.

Процена потребних финансијских средстава:	80.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/ресорно министарство/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	средњорочно

Приоритетни циљ 2: Успостављање инклузивног система социјалне заштите доступног свима

Општина Лајковац тежи бити перципирана као пожељно место за живот својих грађана, у којој се социјална сигурност заснива на лако доступним, високо квалитетним и одрживим социјалним услугама. Место које афирмише поштовање и унапређивање основних људских права, принцип једнаких могућности, интегрални приступ, партиципативност и транспарентност. С тим у вези, у планском периоду потребно је развијати кадровске, техничке и просторне капацитете као инпуте за доступне и одрживе услуге социјалне заштите.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупној популацији (%)	(2022.) 2.74	(2031.) 1.90	Аналитички сервис ЈЛС
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)	(2022.) 11.6	(2031.) 10.6	Аналитички сервис ЈЛС
просечан број корисника услуге Помоћ у кући	(2023.) 32	(2031.) 30	Евиденција ЗЦСР

Мера: 2.1: Јачање кадровског капацитета ЗЦСР кроз додатно запошљавање за права по одлукама оснивача	
У циљу ефикаснијег остваривања права корисника по одлукама општина као суоснивача потребно је обезбедити адекватан стручни кадар у Заједничком центру за социјални рад „Солидарност“ за општине Љиг, Лајковац и Мионица. То даље подразумева ангажовање једног дипломираног социјалног радника и оптималну алокацију радних задатака.	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЗЦСР, Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	континуирано
Мера: 2.2: Обезбеђивање адекватног простора који ће бити добро опремљен и прилагођен особама са телесним инвалидитетом	
Успостављање квалитетних, доступних и одрживих услуга социјалне заштите подразумева и прилагођавање услужног амбијента потребама корисника. Како Заједнички центар за социјални рад тренутно не располаже просторијама прилагођеним особама са инвалидитетом акценат је на додатним просторијама за рад. Установа социјалне заштите мора бити доступна и приступачна свим грађанима на територији општине те тако предметна мера подразумева опремање додатних просторија у складу са реалним потребама.	
Процена потребних финансијских средстава:	250.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет општине

Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЗЦСР/Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	краткорочно
Мера: 2.3: Формирање јединствене базе података корисника социјалне заштите за евидентирање њихових потреба	
ЗЦСР располаже одређеним статистичким подацима (корисници новчане социјалне помоћи, корисници додатка за туђу негу и помоћ, корисници увећаног додатка за туђу негу и помоћ, корисници услуге Помоћ у кући за одрасле и старије, корисници који су под старатељством, корисници који су остварили право на услугу лични пратилац детета) које је потребно сублимирати и допунити подацима са терена а затим на основу унапред дефинисаних критеријума исте класификовати и формирати одговарајућу базу за идентификацију потреба. База би објединила постојеће кориснике са лицима која су у стању социјалне потребе али невидљива у систему и тиме дала реалну слику. Запослени ЗЦСР могу бити један од инструмената за спровођење аутрича уз подршку релевантних институција и удружења.	
Процена потребних финансијских средстава:	100.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЗЦСР/Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 2.3: Подизање свести и информисање јавности о потребама ОСИ у локалној заједници	
Инклузија ОСИ је континуирани процес који захтева укљученост свих институција. Недовољна информисаност грађана и предрасуде узроци су конфликтних ситуација, изолације, осуде. С тим у вези, потребно је упознати јавност са потребама и проблемима којима су изложене ОСИ кроз едукативни материјал прилагођен различитим старосним групама. Мини брошура за школарце (кроз игру пробудити емпатију, одговорност и заједништво) и приручници/брошуре за наставно особље и ширу јавност (да научимо комуницирати, радити, живети без страха, стигме и предрасуда).	
Процена потребних финансијских средстава:	300.000,00 рсд
Извор финансирања:	Будет општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа/ЗЦСР/НВО
Период спровођења:	Краткорочно

Приоритетни циљ 3: Подизање квалитета услуга примарне здравствене заштите у општини Лајковац

Друштвена брига за здравље захтева одговорну локалну самоуправу. Иста обухвата мере за обезбеђивање и спровођење здравствене заштите од интереса за грађане којима се стварају услови за бољу доступност и приступачност у коришћењу здравствене заштите који су у складу или пак виши од норматива, односно стандарда прописаних законом и прописима донетим за спровођење закона у погледу простора, опреме, кадра, као и друга неопходна средства за рад здравствене установе којима се постиже виши стандард у обезбеђивању здравствене заштите.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број лекара на 1.000 становника	(2022.)	(2031.)	Аналитички сервис ЈЛС

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
	1.1	1.5	
% буџета који се издваја за Програм унапређења квалитета здравствене заштите становништва општине Лајковац	(2023.) 0,95	(2031.) 1,5	Евиденција Одељења за буџет и финансије

Мера: 3.1: Набавка опреме за дијагностику	
За потребе квалитетнијег пружања превентивних и дијагностичких прегледа свим старосним групама пацијената општине Лајковац неопходно је набавити нови ултразвучни апарат.	
Процена потребних финансијских средстава:	4.800.000,00 рсд
Извор финансирања:	Министарство здравља/Општина Лајковац Општинска управа
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ДЗ Лајковац
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 3.2: Унапређење компетенција здравствених радника и здравствених сарадника за пружање квалитетне здравствене заштите и неге особама са инвалидитетом, у складу са концептом инвалидитета заснованом на људским правима	
Предметна мера подразумева: -Сачињавање протокола и обезбеђене приступачне службе хитних интервенција и помоћи у ванредним ситуацијама за ОСИ; -Креирање базе података о деци са ретким болестима и инвалидитетом, ради остваривања различитих права; -Упућивање одговарајућег броја медицинског особља на обуке за унапређење компетенција медицинског особља за пружање квалитетне здравствене заштите и неге за ОСИ (у вези начина приступа, збрињавања и пружања здравствених услуга за ОСИ), као и подизање нивоа компетентности медицинског особља за приступ и процену потреба деце са инвалидитетом и њихових породица	
Процена потребних финансијских средстава:	600.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/ресорно министарство/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ДЗ Лајковац
Период спровођења:	Континуирано

Приоритетни циљ 4: Обезбеђивање адекватних услова за развој и унапређење културне понуде општине Лајковац

КЦ "Хаџи Рувим" Лајковац као поливалентна установа културе организује разноврсне културне догађаје (позоришне представе, ликовне изложбе, концерте, трибине и др.) и има преко 160 активних чланова у секцијама које раде под окриљем Културног центра (фолклор, хор, балет, глума). Програми се претежно

одвијају у оквиру установе, а програми у сеоским насељима се организују у сарадњи са школама, месним заједницама и удружењима. Но, потребе и очекивања грађана општине Лајковац нису увек у складу са презентованом културном понудом што резултира смањеном посећеношћу (нарочито у зимским месецима). Постојећи капацитети установе су недовољно и нерационално искоришћени услед неадекватних услова за рад у предметном објекту. Да би услугу учинили квалитетнијом и пријемчивијом потребно је радити на институционалном и кадровском уређењу. Културну ризницу чини и библиотека «Радован Бели Марковић». У новом амбијенту отвара нове могућности за раст и развој културних садржаја.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Издавање буџета Општине за програм културе (РСД)	(2023.) 6,30	(2031.) 7,50	Одлука о буџету
Број запослених у области културе у односу на укупан број запослених у јавном сектору (%)	(2023.) 3,57	(2031.) 4,20	РЗС- подаци о запослености
Број посетилаца културних садржаја	(2023.) 5.743	(2031.) 7.000	Извештај о раду установа културе

Мера: 4.1: Јачање кадровског капацитета КЦ

Усклађивање културне понуде и тражње подразумева и проактивно ангажовање запослених у Културном центру уз континуирано усавршавање и стицање нових знања и вештина. С тим у вези, потребно је поред редовних стручних обука из области финансија и јавних набавки обезбедити и усавршавање из кинематографије и маркетинга (посебно у делу истраживања тржишта и односа с јавношћу).

Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Културни центар „Хаџи Рувим“/Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	континуирано

Мера: 4.2: Инвестиционо уређење ентеријера галерије КЦ

Галерија се налази у склопу Културног центра „Хаџи Рувим“ у Лајковцу. Целокупан ентеријер је замишљен као чист и сведен простор у коме је бела боја основа како би изложбене слике и експонати били доминантни. Уређењем је планирано чишћење и полирање постојећег пода у галеријском простору, демонтажа постојеће дрвене столарије и набавка и монтажа нове спољашње браварије и нове унутрашње столарије, затим замена дрвоног подијума-бине, замена дотрајалих зидних паноа за лепљење уметничких експоната новим, замена постојећих и уградња нових завеса и др.

Процена потребних финансијских средстава:	6.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	КЦ „Хади Рувим/Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 4.3: Подизање свести код грађана о значају културе	
И поред богатог културног наслеђа праћење културних садржаја није на завидном нивоу што може бити последица како екстерних тако и интерних фактора. Да би минимизирали нежељене исходе потребно је спровести истраживање јавног мњења на тему познавања и праћења културне понуде на територији општине Лајковац. Тиме се могу добити значајни инпути за потребне корекције и прилагођавање тражњи као и приближавање садржаја јавности кроз адекватну политику односа са јавношћу.	
Процена потребних финансијских средстава:	200.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	КЦ „Хади Рувим/Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 4.4: Опремање библиотеке „Радован Бели Марковић“	
Имајући у виду да је библиотека „Радован Бели Марковић“ премештена у нови простор, реплике конака Брене Михајловића и Радића конака, потребно је наставити са опремањем исте. Комплекс је неопходно оплеменили додатним садржајима како би исти био центар достојан културних дешавања. С тим у вези, предметна мера подразумева набавку недостајуће опреме (рачунарске и административне, опреме за безбедност и опреме за домаћинство) за несметан и ефикасан рад установе.	
Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Библиотека Радован Бели Марковић/ Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 4.5: Пројектовање и извођење инсталације хидрантске мреже у комплексу библиотеке „Радован Бели Марковић“	
Предметна мера испуниће законске нормативе из области заштите од пожара у јавним објектима, односно омогућити сузбијање и даље ширење истог. Извођење инсталације подразумева довођење цеви од спољашње станице до објеката и постављање инсталација унутар објеката, уколико такве радове одобри Завод за заштиту споменика културе, у складу са Законом о културним добрима.	
Процена потребних финансијских средстава:	8.150.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Мера: 4.6: Кино кабина и дигитални 3D звук	

Постојећи капацитети установе КЦ „Хаџи Рувим“ Лајковац су недовољно и нерационално искоришћени услед неадекватних услова за рад у предметном објекту. Обезбеђивањем кино кабине и дигиталног звука квалитет услуге постаје далеко већи а услови за рад адекватнији.

Дизајн и опремање кабине морају бити прилагођени за оптималан рад и квалитетну пројекцију филмова. Иста мора бити звучно изолована како би се спречиле сметње од спољне буке а звучни ефекти пројекције били јасни. Дигитални звук за биоскопе односи се на коришћење дигиталних технологија за репродукцију звучног записа током филмских пројекција. Овај систем доприноси већој сатисфакцији корисника и бољем позиционирању Установе.

Процена потребних финансијских средстава:	5.400.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац /КЦ „Хаџи Рувим“ Лајковац
Мера: 4.7: Реконструкција кровног покривача Културног центра	
Предметна мера подразумева извођење радова на реконструкцији кровног покривача КЦ „Хаџи Рувим“ Лајковац а све у циљу одрживе функционалности објекта и безбедности истог .	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац/ КЦ „Хаџи Рувим“ Лајковац

Приоритетни циљ 5: Побољшање услова за развој спорта у општини Лајковац

Спорт има кључну улогу у сваком друштву кроз допринос социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширењу етичких и општих принципа. Усвајање здравих животних навика и интензивнија интеракција различитих старосних група јесу приоритет општине Лајковац. То даље подразумева континуирана улагања у спортску инфраструктуру доступну свима али и у развој стручног кадра и досезање виших стандарда када су у питању масовни, врхунски, школски и рекреативни спорт.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број објеката спортске инфраструктуре	(2023.) 17	(2031.) 20	Извештај Општине
Број реконструисаних објеката спортске инфраструктуре у периоду у укупном броју спортских објеката 2025-2031. (%)	(2023.) 0	(2031.) 10	Извештај Општине

Мера: 5.1: Промоција и подизање свести о значају бављења спортом	
Висока стопа зависности деце од друштвених мрежа, асоцијализација, повећана стопа гојазности и деформитета код деце предшколског и школског узраста аларм су за активно укључивање заједнице и организација у области спорта у превенцији прогресирана негативних трендова. С тим у вези, у планском периоду потребно је спроводити програме који ће кроз активно учешће деце и младих развијати емпатију, спортски дух и инклузију.	
Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Спортски савез општине Лајковац
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 5.2: Изградња помоћног терена са вештачком подлогом и атлетском стазом	
Мера подразумева изградњу фудбалског терена (са вештачком подлогом) са атлетском стазом на к.п. 490/1 КО Лајковац у тзв. зони "Војни круг" – зона планском документацијом одређена као зона спорта, образовања и здравства укључујући и трошкове надзора и координатора за безбедност на раду. Пројекат је планиран у зони која је и планским документима предвиђена као зона спорта и рекреације. Поред тога што би се изградњом фудбалског терена са вештачком травом створили услови за тренирање (поготово деце школског узраста) и када то временски услови и стање терена са природном травом не дозвољавају огроман бенефит је и атлетска стаза (тренутно не постоји ниједна на територији општине Лајковац) која ће омогућити бављење атлетиком као базичним спортом свим генерацијским структурама општине Лајковац.	
Процена потребних финансијских средстава:	73.070.872,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 5.3: Изградња „балон сале“ за мали фудбал и тенис у Лајковцу	
Основни предуслов за анимирање деце различитим гранама спорта јесте адекватна али уједно и доступна инфраструктура. Изградња предметне балон сале је управо у функцији побољшања услова за рекреативни спорт при чему се утицај екстерних фактора оптимизира.	
Процена потребних финансијских средстава:	51.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 5.4: Опремање дечијих игралишта на територији Општине	
Застарела и дотрајала опрема на дечијим игралиштима изискује потребу замене како безбедност најмлађих на територији општине не би била угрожена.	
Процена потребних финансијских средстава:	30.000.000,00 рсд

Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац/ОШ
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 5.5: Реконструкција, адаптација, санација спортских терена и спортских објеката у општини Лајковац	
Мера подразумева реконструкцију, адаптацију и санацију спортских терена у руралном подручју. Постојеће стање терена у сеоским насељима није у потпуности задовољавајуће. Предметне радове је потребно извршити како би постојећа спортска инфраструктура била безбеднија и сврсисходнија за употребу.	
Процена потребних финансијских средстава:	12.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац -Добра управа-

Приоритетни циљ 1: Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе

Добра управа је отворена, независна и ефикасна. Не подразумева само поштовање законских обавеза већ и постављање виших стандарда у спровођењу/извршавању истих. Подразумева брзу и квалитетну услугу доступну свима уз минималне утрошке времена и новца. Методом посматрања као и директним инволвирањем у процес стиче се утисак да грађани и привредни субјекти могу своја права остварити далеко једноставније. Такође, сви запослени у Општинској управи не перципирају једнако „сервис грађана“ те је потребно стечена знања и вештине додатно усавршити. Успостављањем јединственог управног места учињен је искорак у погледу постојећих стандарда у пружању услуга но у наредном периоду потребно је наставити са подизањем капацитета истог. Модернизација услужног амбијента подразумева и кадар који ће исту испратити али и двосмерну комуникацију са свим интересним странама.

Нова организациона и кадровска решења, брже и доступније услуге прилагођене потребама корисника синоним су за унапређену ефикасност јавне управе у наредном планском периоду.

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Уведена комуникацијска платформа за привреду и грађане	(2023.) НЕ	(2031.) ДА	Интернет страница Општине Лајковац
Број одржаних радионица/округлих столова са представницима организација цивилног друштва	(2023.) 1	(2031.) 14	листе присутних/евиденција надлежних одељења Општинске управе

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број одржаних обука за запослене на јединственом управном месту	(2023.) 3	(2031.) 10	Евиденција Одељења за општу управу и друштвене делатности

Мера: 1.1: Унапређен кадровски капацитет	
Успостављена организациона структура као и организациона култура у локалној самоуправи у многоме детерминишу њену способност суочавања са изазовима у окружењу. Уколико сви запослени не перципирају једнако „сервис грађана“ долази до сепарације у радном колективу и ефекта тзв. изолованих острва. С тим у вези, управљање људским ресурсима захтева континуитет као и : • подизање свести свих запослених да обављање редовних пословних активности није само себи циљ већ је у функцији грађана, • усавршавање стечених знања и вештина запослених, • подизање ефикасности и ефективности рада и • свеобухватне анализе и радно ангажовање недостајућег кадра.	
Процена потребних финансијских средстава:	18.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 1.2: Увођење комуникацијске платформе за привреду и грађане	
Поједностављене процедуре и унапређен систем информисања могу постати усвојена пракса у Општини Лајковац увођењем комуникацијске платформе. На тај начин корисници услуга локалне самоуправе односно порески обвезници брже и једноставније долазе до одговора чиме се превенирају грешке, неспоразуми и непотребни трошкови.	
Процена потребних финансијских средстава:	500.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Краткорочно
Мера: 1.3: Обуке запослених на ЈУМ	
Јединствено управно место, као механизам за повезивање административних поступака ради остваривања права из различитих области, грађанима доноси уштеду времена и броја долазака у јавне институције, док јавним установама, јавном предузећу и запосленима у Општинској управи јачу интеграцију и нова знања. Управо због мултипликовања позитивних ефеката ЈУМ-а у наредном периоду потребно је ставити акценат на капацитете и	

компетенције постојећег кадра. Односно финансирати обуке запослених на Јединственом управном месту. посебно на тему пословне комуникације и односа са јавношћу.	
Процена потребних финансијских средстава:	700.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано
Мера: 1.4: Унапређење амбијента у локалној заједници кроз интензивнију сарадњу са организацијама цивилног друштва	
Локална самоуправа је у свом процесу рада усмерена на грађење односа са различитим стејхолдерима. То је континуирани процес који се не завршава потписивањем споразума или пак меморандума о сарадњи. Напротив, исти захтева упознавање саговорника и истраживање његових потреба и могућности. Организације цивилног друштва су препознате као круцијални партнер у таргетирању рањивих и осетљивих група на територији општине, често невидљивих надлежним органима. Формирање заједничких радних тела, редовни теренски обиласци и рад на инклузивном друштву ослобођеном од предрасуда захтева најпре свеобухватну анализу организација цивилног друштва на територији општине Лајковац и отварање конструктивног дијалога ради изналажења и имплементације најбољих решења у пракси	
Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 рсд
Извор финансирања:	Буџет Општине/донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Лајковац Општинска управа
Период спровођења:	Континуирано

Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја

У овом поглављу описани су механизми за улоге, одговорности и календар активности који се односе на праћење, извештавање и процену реализације Плана развоја Општине Лајковац за период од 2025. до 2031. године. Овај процес је креиран да побољша ефикасност у спровођењу плана и повећа вероватноћу постизања приоритетних циљева.

Праћење спровођења

Праћење спровођења је континуирана активност која се одвија свакодневно током године имплементације. За потребе спровођења Плана развоја Општине Лајковац 2025-2031, успостављен је институционални оквир са две основне структуре:

- (1) Координационо тело;
- (2) Носиоци мера дефинисани у оквиру Плана;

Ова структура прати остваривање приоритетних циљева према учинцима, идентификује одступања, доноси одлуке за превазилажење насталих одступања, изазова и проблема у постизању планираних резултата.

Координационо тело има координатора чија улога обухвата прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, посебно између координационог тела и носиоца мера. Он детектује проблеме и даје препоруке за њихово решавање, прати усаглашеност средњорочних планова институција са мерама у Плану развоја, припрема материјале, извештава координационо тело и обавља административно-техничке послове. Улога координатора ће припасти Општинском већу, кроз надлежности над процесом спровођења, праћења напретка и извештавања. У случају одступања од Плана развоја, **Општинско веће** ће бити надлежно за дефинисање корективних мера и алтернативних решења путем ревизије планског документа. Суштинску оперативну улогу у седмогодишњем планском процесу имаће Општинска управа и одељења, који ће бити носиоци спровођења мера на локалном нивоу.

План развоја се спроводи путем **средњорочног плана**, који служи као алат за његову операционализацију. Спровођење се врши тако што се подаци прикупљају за сваку активност у оквиру мера. Процес прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке мере, као и података о остваривању конкретних показатеља (за мере и циљеве), одговорност је руководиоца одељења, у складу са њиховим надлежностима. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора, укључујући дефинисане обрасце за прикупљање од носилаца мера, званичну статистику и анкете или упитнике по потреби. С обзиром на међусобну повезаност Плана развоја и средњорочних планова, и чињеницу да оба документа дефинишу одговарајуће показатеље, средњорочни планови представљају основу за праћење и вредновање учинака и постигнутих позитивних промена у приоритетним областима развоја.

Вредновање

Вредновање подразумева утврђивање степена промена које су настале спровођењем мера из Плана развоја и степена достизања приоритетних циљева, а спроводи се периодично. Овај процес се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, органа и организација одговорних за спровођење мера, као и из званичних статистичких база. Утврђивање степена настале промене спровођењем Плана развоја треба да укаже на потенцијалну потребу за преиспитивањем и унапређењем (ревизијом) Плана развоја. За разлику од континуираног процеса праћења спровођења Плана развоја општине Лајковац 2025-2031, вредновање учинака Плана развоја подразумева периодичну оцену током седмогодишњег периода важења Плана, са циљем мерења достигнућа и позитивних промена. Да би се установио степен остварених промена и измерили ефекти, вредновање ће се базирати на прикупљеним подацима, што значи да ће се процес вредновања учинака реализовати тек након процеса праћења спровођења Плана развоја општине Лајковац.

Извештавање

Закон о планском систему Републике Србије прописује обавезу годишњег извештавања о спровођењу Плана развоја, као и извештавања о учинцима спровођења Плана развоја по истеку сваке

треће календарске године од његовог усвајања. Поред тога, Закон налаже да се Извештај о спровођењу Плана развоја, као и Извештај о учинцима спровођења тог плана, објављују на званичној интернет страници Општине Лајковац.